The Lithuanian Weekly
'LIETUVA'
Published every Friday at Chicago, Ill.
Subscription in United States, Canada and Mexiko $2.00 per year.
Subscription to Foreign countries..... $3.00 per year.
Advertising rates on application.
We execute all kinds of Job and Book Printing and Translating in all modern languages.
Adress all communications to
A. OLSZEWSKI, Publisher,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

Sanvaitinis Laikrasztis
'LIETUVA'
Išeina kas Pétnyčią, Chicago, Ill.
Prenumerata Suvien. Valstijose, Kanadoje ir Mexike ant metų $2.00.
Kitose Viešpatystėse „ „ $3.00.
Prenumerata turi buti iš viršaus apmokama.
Apgarsinimų prekės gaunamos per laišką.
"Lietuva" spaudina visokias Knygas. Konstitucijas ir visokius kitus drukus. Vertimus iš kitų kalbų atlieka kuogeriausiai.
Visuose reikaluose adresuokite teip:
A. OLSZEWSKIS,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

Nr. 34 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 21 Rugpjučio (August) 1903 m. Metas XI

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Anglija.

Anglijos karalius Edvardas pradėjo labiau rupintis apie sutvarkyma dalykų Airijoj ir sutaikymą vietinių gyventojų su angliškoms valdžioms. Nuo pat savo užžengimo ant Anglijos sosto, jis visada stengėsi parodyti airiams savo prilankumą ir įgyti jų simpatijas, nors ne visada jam tas pasisekė. Airiai, per tiek daug metų kentėję visokius žiauriausius persekiojimus ir prispaudimą iš šalies angliško rando ir lordų, negali juk teip veik įtikėti dabartiniams Edvardo prisimeilavimams ir susitaikyti su angliško rėdu. Tas galės įvykti tik laikui bėgant, kada spaudžiamiejie žmonės tikrai pamatys, kad valdančiųjų užmanymai susiartinti su savo valdiniais neslepia savyje klastingų vylių. Paskutiniame laike karaliaus ministeriją išdirbo projektą įstatymų, kurie turėsę prašalinti svarbiausias priežasts airių neužganėdyjimo ir palengvinti jiems, su pagelba tam tikro fondo, išpirkinėti žemes nuo angliškų lordų. Neužmiršdamas apie tikėjimiškas priešginybes, kurios skiria airius nuo anglijonų, karalius Edvardas buvo šimet atsilankęs net pas popiežių į Rymą, o po myriu Leono XIII, pribuvęs į Airiją, išreiškė gyventojams savo gailestį dėlei nuėjusio į kapus popiežiaus, pridurdams, kad ne tiktai jis pats, bet ir visa Anglija su juo tą pat atjaučianti. Toks išrodymas prilankumo katalikiškai bažnyčiai, žinoma, turėjo ne menką įspudį padaryti ant airių, juo labiau, kad, dėlei popiežiaus mirties, karalius aprubežiavo net iškilmes ant savo priėmimo Airijoj. Tą pačią dieną, kada karalius atsilankė į Airiją, valsčių butas daugumu balsų užgyrė įstatymus apie išpirkimą žemių nuo angliškų lordų. Tuos įstatymus, be abejonės, turės ir vyriausias parlamentas užtvirtinti. Tokiu budu karalius Edvardas atsilankė į Airiją ne su tuščioms rankoms, todėl galėjo tikėtis gana meilaus priėmimo iš šalies vietinių gyventojų. Teisybė, žmonės parengė jam ovacijas ant ulyčių, bet politiški rateliai užsilaikė visai šaltai, beveik neprietelingai. Dar valsčių bute airių pasiuntiniai apreiškė, kad su noru priima įstatymus apie išpirkimą žemių nuo lordų, bet tai jie rokuoją tiktai kaipo menką atitaisymą vienos iš daugelio skriaudų, kokias Anglijos randas padaręs Airijai. Jie teipgi netikia, kad tie įstatymai turėtų didelę įtekmę ant pagerinimo ir išsiplėtojimo ekonomiškų sanlygų, kadangi minimališka prekė žemės, sulyg tų įstatymų, yra da per daug augšta, nors lordai, taigi tų žemių valdytojai, guodžiasi, kad ji esanti per žema. Siaip ar teip, galima vienog manyti, kad dėlei tų įstatymų airiški pasiuntiniai neišsižadės savo opozicijinės politikos, bet ir ant toliaus ves kovą su angliško randu ant iškovojimo autonomijos savo tėvynei.

Maskolija.

Pereitam „Lietuvos" numeryj buvo pranešta apie užmušimą rusiško konsuliaus Rostkovskio Monastiriuje. Nušovė jį turkiškas žandaras už tai, kad konsulius pavadinęs jį k i a u l e. Dabar Maskolija reikalauja, kad Turkijos valdžia nubaustų užmušėją pakorimu ir pasilikusiai konsuliaus našlei užmokėtų 80 tukstančių doliarų atlyginimo.

Sulyg paskutinių žinių, Maskolija perstatė Turkijos valdžiai sekančius reikalavimus: nubaudimo mirtim užmušėjo konsuliaus Rostkovskio: nubaudimo visų civiliškų ir kariškų urėdninkų, kurie prie tos užmušystės šiokiu ar kitokiu budu yra prisidėję; teipgi visų kitų turkiškų urėdninkų, kuriuos rusiškas konsulius miešte Uškub, drauge su Austrijos konsulium, skundžia už visokias jų papildytas Kossove piktadarystės; paleidimo iš kalėjimų visų tų žmonių, kuriuos, sulyg rusiško ir Austrijos konsulių pranešimo, turkiškos valdžios visai už bereikalą kankina; prašalinimo nuo urėdų ir nubaudimo urėdninkų miestuose Saloniki ir Prisrend, kurie tai urėdninkai ganėtinai jau pagarsėjo savo žiaurumu ir kankinimu pavestų jų globai gyventojų, kaipogi ir umaus suorganizavimo naujų žandarmerijos ir policijos korpusų, susidedančių iš Macedonijoj tarnaujančių ne-turkiškų oficierų, kurie savo žmonišku pasielgimu ir švelnesniu budu galėtų tvarką ir ramumą įvesti revoliucijos apimtose apygardose.

Vienas rusiškos laivynės eskadronas išplaukė į Turkijai priklausančius vandenis, tartum ant pagrumojimo sultanui, bet Turkijos valdonas, sako, nedaug ant to atidos atkreipia, kadangi panašių grumojimų jis jau daug perleidęs.

Balkanų pussalis.

Bulgarijos valdžia paleido į visas Europos viešpatystes atsiliepimą, kuriame aprašo visas nedorybes, kokias Macedonija turėjo nukentėti nuo Turkijos bėgyje paskutinių trijų mėnesių, taigi nuo dienos, kurioj sultano valdžia žadėjo įvesti savo pavaldinėse šalyse reformas. Aprašyta tame atsiliepime, su mažiausioms smulkmėnoms, sunurodymu laiko ir vietos, visos galvažudystės, visi persekiojimai, deginimai kaimų, plėšimai ir kankinimai ramiai užsilaikančių gyventojų. Viską tą darę turkiški kareiviai ir šiaip urėdninkai, ir visas tas nedorybes papildę kaltininkai nė sykį ne buvę priderančiai nubausti. Atsiliepimas skelbia, kad nors turkiška valdžia, bėgyje trijų mėnesių, rengėsi žadėtas reformas įvesti ir Bulgarijos gyventojams užtikrinti ramumą ir taiką, tai vienog jos veikimai tame dalyke buvę toki, kad jie dar labiau suerzinę gyventojus ir pastumėję juos į naujus ir aštresnius revoliucijiškus sukilimus. Vietoj surasti ir nubausti vien keliančias sumišimus ir netvarką ypatas, turkiškos kariaunos ir civiliski urėdninkai jieškoję, girdi, be paliovos priekabių, idant Bulgarijos gyventojus persekioti, terorizuoti, ir naikinti lygiai dideliuose miestuose, kaip ir mažuose kaimuose. Ypatingai nuo tokių neaprubežiuotų turkiškų urėdninkų sauvalių turėję nukentėti vilayetai Saloniki, Monastir, Uškub, Adrianopolis ir kiti. Išskaityta apie 131 atsitikimų, kuriuose turkai papildę biauriausias piktadėjystes ant gyventojų. „Sunku — garsina atsiliepimas — paduoti tikrą skaitlių sugautų ir kankintų bulgarų, net visai turkų valdžiai neprasikaltusių, bet vien vilayete Saloniki rokuojama jų ant 900 ypatų, Uškub — 500, Monastir — 850, Adrianopol — 550, taigi abelnai nukentėjo apie 2800 žmonių. Kadangi iš daugelio apskričių jokių žinių nesurinkta, kiek žmonių ten suimta ir kankinta, tai abelnoj sumoj galima tą skaitlių padidinti trigubai." Ant užbaigos atsiliepimas priduria: „Ne seniai turkiškas randas skelbė, kad Bulgarija esanti pati iššaukus revoliucijiškus sumišimus ir todėl ji turinti už tai atsakyti. Dabar vienog Turkija turi prisipažinti, kad vienatine priežastim revoliucijiškų sukilimų yra jos pačios nedoras rėdas ir gaspadoravimas pavaldinėse provincijose. Liudni patyrimai turi, ant galo, pamokinti Turkiją, kad systematiški persekiojimai, žiaurios neteisybės ir kruvinos skerdynės neįstengs jau įgyvendyti šalyje tvarkos ir ramumo. Sultanas sutiko įvesti reformas, bet jų niekada neišpildė ir, ant galo pagalios, apreiškė, kad tas užmanymas visai nėsąs išpildomas. Galiaus Turkija formališkai prižadėjo Bulgarijos valdžioms paliauti persekiojus bulgariškus kunigus ir mokyklų mokintojus, vėl atidaryti bažnyčias ir mokyklas, išleisti iš kalėjimo bulgariškus nelaisvius ir nubausti prasikaltusius turkiškus urėdninkus, — žodžiu sakant, prižadėjo ant toliaus vesti teisingą politiką ir padaryti tvarką. Apie išpildymą tų prižadėjimų sultanas ne tik nepasirupino, bet įvykdė da aršesnius persekiojimus. Kokios gi to viso turi but pasekmės? Pailsę belaukdami žadėtų pagerinimų gyvenimo sanlygų ir nematydami, kad kada nors galės sulaukti geresnio galo, Bulgarijos gyventojai įvykdė vėl revoliuciją, kuri dabar gana plačiai išsiplėtojo." Taigi tos revoliucijos priežastys dabar yra visiems žinomos, atsakymas už tai puola ne ant Bulgarijos, bet ant pačios Turkijos, kuri savo nedorybėmis turėjo, ant galo, ją pagimdyti."

Pereitą sanvaitę bulgariški pasikėlėliai užpuolė ant turkų apgyvento kaimelio Kenati, gulinčio netoli Monastiro, ir išgalabijo visus gyventojus. Skaitlius revoliucijonierių vis didinasi. Kariški ir civiliški urėdninkai iš Saloniki pranešė sultanui, kad į trumpą laiką gyventojai rengiasi įvykdinti abelną sukilimą, todėl jie neimą ant savęs jokio atsakymo, jeigu sultanas nepasiskubins prisiųsti jiems didesnių kariškų pajiegų į pagelbą. Turkija umai surinko du tukstančiu muzulmoniškų žandarų ir pasiuntė juos į Saloniką. Tuo tarpu 4 tukstančiai turkų bombarduoja Kruševo, kurs vis da randasi bulgarų rankose. Ties Kruševo, teipgi apskrityj Pelea, muštynėse su turkų kariaunoms daugybė bulgarų pražuvo.

Žinios iš 18 d. piutės praneša apie baisias skerdynes, įvykusias netoli Monastiro, Albanijoj. Įsiutę turkiški baši-buzukai išskerdė apie 1000 macedoniečių vyrų, moterų ir vaikų, kurių kunais kimšte prikimšo upę Drin. Priegtam, ant pagelbos skerdikams baši-buzukams, turkiškas randas pasiuntė į Macedoniją da 52 tukstančiu kareivių. Laike skerdynių — teip bent telegramai praneša — likęs nušautas rusiškas vice konsulius Mandelstam, kurs vieton nušauto konsuliaus Rostkovskio buvo į Monastirių maskoliškos valdžios pasiųstas. Jeigu tas ištikro teip yra, jeigu jau trečias Maskolijos urėdninkas bus turkų nugalabintas, tai Maskolija vargiai norės tai Turkijai dovanoti.

Amerika.

Suvienytos Valstijos turi didelį klapatą su savo urėdninkais. Savo nepasotinamu godumu ir begėdystėms papildo jie tokius nešvankius darbelius beurėdninkaudami, kad paskui už juos visam viešpatystės randui prisieina kaisti ir raudonuoti. Ištvirkę yra Maskolijos urėdninkai, bet tame da jiems sunku susilyginti su amerikoniškais politikieriais. Štai nespėjo da pasibaigti Washingtone pačto departamento skandalai, dabar išeina į eikštį nauji, savo begėdiškumu viršijanti net pačtinius, skandalai. Mat iš paskirtų indijonams teritorijų parėjo skundai, kad šeimyninkaujanti ten amerikoniški indijonų „globėjai" nežmoniško budu išnaudoja indijoniškus gyventojus. Organizacija „Indian Rights Association" umai pasiuntė savo reprezentantą Brosius į Indijonų Teritoriją ant ištyrimo dalykų ant vietos. Dabar Brosius prisiuntė raportą, kuris parodo, kad papildytos ten amerikoniškų politikierių suktybės toli didesnės, negu galima buvo išsyk tikėti. Pasirodo, kad šeimyninkaujanti čia urėdninkai nuo seniai jau veda gerą gešeftą su paskirtoms indijonams žemėms ir pinigais. Susitvėrė net čielos kompanijos, kurios paskiriamus iš viešpatystės iždo indijonams pinigus pasilaiko savo kišeniuje, o žemes pardavinėja tiems, kas joms gerai užmoka. Urėdninkai-gi, gaudami iš to gešefto savo dalį pelno, gelbėjo kompanijoms alinti vargšus indijonus ir atiminėti jų turtą. Teip antai nuo vienos turtingesnės indijonės likos paveržti keturi dideli žemės plotai, už kuriuos jai, ant nuramdymo, primesta aštuonis šimtus doliarų; paskui ta žemė tapo parduota kitai kompanijai už 20 tukstančių doliarų! Tokių pavėizdų savo reporte Brosius paduoda daug. Už tokius nedorus darbus jis ypač kaltina Daweso komisiją, kuri yra valdžios pasiųsta dalinti žemes indijonams ir kuri, bedalindama, įsileido į nedorą gešeftą. Raporto kopijos taps perstatytos prezidentui Rooseveltui ir vidaus dalykų ministeriui su reikalavimu, idant umai taptų įvykdinti aštrus tų dalykų ištirinėjimai ir kaltininkai atsakančiai nubausti.

Išpanija.

Jaunutis Išpanijos karalius Alfonsas serga džiovos liga. Liga yra jau gerai išsiplėtojus ir daktarai sprendžia, kad jo gyvenimo dienos yra jau suskaitytos. Gydytojai uždraudė jam plaukyti ir ant arklių jodinėti, kadangi menkiausias nuvargimas grasina jam myriu.

Isz Lietuvos.

—o—

Isz Vilniaus.

26 d. liepos, ant Aušros Vartų ulyčios, Vilniuje, prie namų nr. 24 policija rado gulintį ukininką E. Putpį. Jis buvo kraujuose papludęs, veržėsi kraujas iš burnos ir iš nosies. Nugabeno jį į Savičo ligonbutį, kur žmogus ir pasimirė. Velionio kišeniuose rado 13 vekselių ant 7500 rubl. ir laikrodį vertą 25 rubl. Putpis neseniai su reikalais atkako į Vilnių ir gyveno Šiauriniame hotelyj.

Vilniaus miesto roda pagarsino, jog prie dabartinės elektriškos stacijos ne gali parupinti daugiau elektriškų žiburių, kadangi esančios ant stacijos mašinos negali parupinti daugiau elektrikos. Ir dabar miesto valdžios turi daugiau reikalaujančių elektriškų žiburių, negu jų gali parupinti elektrikos stacija. Tolesnius reikalavimus miestas galės užganėdinti vien tąsyk, kada į staciją bus pargabentos naujos mašinos padirbimui daugiau elektrikos. Kodėl gi miestas teip silpną staciją parengė?

Vilniaus miesto rodoj pakeltas tapo klausymas įrengimo Vilniaus miesto savitarpinės kreditinės draugystės, kaip tai yra visur didesniuose miestuose, kadangi mat žemiškos kreditinės draugystės ne duoda daugiau paskolų ant miestų namų, arba jeigu duoda, tai mažas, nepereinančias 40% vertės namų. Dabar Vilniuje stato mažai namų, kadangi pliacių savininkai, ne turėdami pakaktinai pinigų, o neturėdami kur ant lengvų išlygų pasiskolinti, negali darbo pradėti. Tuom tarpu Vilniuje truksta gyvenimų, prekės jų neišpasakytai pakilo, kreditinė draugystė čia neatbutinai reikalinga.

Iš Vilniaus paviečio.

Smarkus lytus, koki čia siautė laike šienpiutės, labai daug blėdies pridirbo. Piovimą šieno ir dobilų reikėjo dėl nesiliaujančių lytų apstabdyti. Nupiautą šieną nunešė užtvinę vandens. Upeliai ir upės užtvino kaip ne visada buva pavasaryj. Vanduo laikosi ant žemės paviršiaus, ne įsigeria, kadangi žemė permirkusi. Žolė vienog užaugo gražiai, tik vargas, kad jos piauti negalima ir nupiauto šieno negalima išdžiovinti ir suvežti. Ant pieskynų anksčiau pradėjo piauti rugius, kadangi ant pieskos jie paprastai ankščiau nunoksta.

Audros ypač giriose pridirbo daug blėdies. Ledai išmušė laukus Chočicų, Viazino, Kolovičų ir kitų valsčių. Netoli Ilijos perkunas užmušė ukininką; dvare Kortenėvičiuose dvaro tarną, Krasnoselo valsčiuje užmušė jauną ukininką; dvare Gruničiuose ant lauko užmušė moterį r arklį. Nemažai užmušė ir besiganančių lauke galvijų. Žmonės pasakoja, kad tokių perkunijų Lietuvoj ne buvo nuo 30 metų.

Iš Vilniaus gub.

Tuluose paviečiuose Vilniaus gubernijos siaučia dar vis visokių naminių gyvulių ligos. Per laiką nuo 3 dienos iki 14 d. liepos Trakų ir Vileikos pavietyj nuo sibiriško maro pastipo 1 arklys ir 2 jaučiai. Vilniaus pav. plautu apsirgo 27 arkliai. Ašmėnų, Trakų, Šventėnų, Vileikos ir Vilniaus paviečiuose siaučia kiaulių maras: čia per tą laiką apsirgo 71 kiaulė, o iš jų 30 pastipo. Lydos pavietyj pasiuto, matomai pasiutusių šunų aprietos, 5 karvės.

Iš Vilkmergės, Kauno gub.

Vilkmergės pavietyj likosi sutvertas komitetas atlikimui visokių žemdarbiškų bandavonių ir prikalbinėjimo gyventojų patiems užsiimti visokioms bandavonėms galinčioms pakelti žemdarbystę. Ant susirinkimo, atsibuvusio 7 d. berželio Panevėžyj, viršininkais komiteto likosi išrinkti: perdėtinis Tauski; jo vietininku Gecevičia; užveizdos sanariais: Kevlič ir Kesko; sekretorius — savininkas dvaro Podpobol, Michalovski; kasierius — Rauba. Pereituose metuose komitetas turėjo du abelnu susirinkimu: vieną Panevėžyj ir vieną Vilkmergėj. Užveizdos susirinkimai buvo 5; visi Vilkmergėj. Nutarta atlikti bandavones su padarytais Dro Janučevskio mėšlais. Skaityti buvo pranešimai: apie pagerinimus pievų Kubliskio; apie naują budą pagerinimo laukų ir skaityta lekcija apie fizijologiją augmenų.

Iš lietuviško Minsko.

Lietuviškame Minske nutarta pastatyti centrališką Liepojaus Rominų ir Maskvos Brasto geležinkelių staciją su reikalingoms tavorų krautuvėms. Pastatymas triobų ir atsakantis įtaisymas kaštuos su viršum 6 milijonus rublių. Taigi stacijos trioba turės but tyčia puiki.

Žemiški načelninkai, kokius įvedė baltgudiškose gubernijose, dvarponiams ne labai patinka, o ukininkai visai apie naujus ponus nesirupina.

Minsko gubernatorius pagarsino miestą Minską po karės laiko tiesoms ir išdavė policijai instrukcijas, ką privalo daryti. Pagal gubernatoriaus padavadyjimą, uždrausta:

1) Rinktiesi žmonėms ant ulyčių, pliacių, bulvarų, skverų, sodų, geležinkelių ir kitokiose viešose vietose; ant pirmo policijos pareikalavimo susirinkę turi išsiskirstyti.

2) Uždrausta teip privatiškoms ypatoms kaip ir urėdninkams kištiesi kokiu nors budu į darbus ir padavadyjimus policijos (ir tąsyk, jeigu jie elgtusi kuo biauriausiai).

3) Nuo 1 d. spalių iki 1 d. balandžio ateinančių metų pardavinyčios paprastose dienose gali but atidarytos nuo 8 val. ryto iki 9 val. vakaro, o šventose dienose nuo 1 val. po pietų iki 7 val. vakaro. Kavos pardavinyčios ir konditorijos gali but atidarytos iki 12 val. naktyj. Pirštinių pardavinyčios ir barzdaskutinyčios gali teip šiokiose, kaip ir šventose dienose atidarytos iki 11 val. ryto. Per sanvaitę prieš dideses šventes visokių veislių pardavinyčios gali but atidarytos iki 11 val. vakare.

Visos pardavinyčios, amatininkiški varstotai ir dirbtuvės, kuriose dirba daugiau negu du darbininku, turi turėti knygas su surašu darbininkų ir adresais.

Visi namų savininkai ir prižiurėtojas turi vesti gyventojų knygas, kuriose turi but įrašyti visi, be jokio išėmimo, gyventojai ir surašą gyventojų iškabinti namų priemenėj. Apie kiekvieną atkakusį ir išvažiuojantį namų prižiurėtojai turi malduoti policijai į 24 val., o hoteliuose į 12 val. Kiekvienas apsigyvenęs nors ant trumpo laiko kokiuose namuose turi pristatyti pašpartą arba kitokius dokumentus. Jeigu kas dėl kokių priežasčių ne turėtų dokumentų, tai apie tokius namų prižiurėtojai tuojau turi užmalduoti policijai.

Lankyti apsistojusius hoteliuose svečius galima, bet lankytojai, ne gyvenanti tame jau hotelyj, turi išeiti ne vėliau kaip 1 val. naktyj.

Ypatos, peržengiančios tuos gubernatoriaus padavadyjimus bus, be sudo, administratiškai nubaustos 500 rubl. arba kalėjimu iki 3 mėnesių.

Gubernatorių matyt apėmė baimė, jeigu jis miestą pastatė po karės laiko tiesoms, nors Minske be abejonės, jeigu kas apie karę ir maištus mislija ir jų geidžia, tai labiausiai caro tarnai, o tame ir pats gubernatorius, kadangi laike visokių maištų atsiranda geriausia proga gaudyti žuvis drumstame vandenyj. Žmonės ne mislija apie savę, bet visi geidžia, kad netikę administratoriai paliktų juos ramybėj, ne paučiotų kiekvieno žmogaus žingsnio, kaip tai dabar yra vien toli užpakalyj kitų civilizuotų kraštų pasilikusioj Maskolijoj.

Iš Minsko gub.

Pagal rando surinktas statistiškas žinias, mieste Minske yra išviso 5010 nekrutančių turtų, taigi namų, atgabenančių jų savininkams metinio pelno 1296334 rubl. Vertė visų Minsko triobų išskaityta ant 28807033 rublių, o visų pliacių 2167253 rubl., neskaitant paties miesto savasties, taigi triobų ir pliacių esančių miesto savasčia. Iš tų namų ir pliacių 1901m. — 1052 užstatyti buvo bankuose už skolas: Minsko kreditinėj draugystėj užstatyti 432, kurių išskaityta ant 5199177 rubl., skola ant jų yra 3360000 rubl.; Maskvos žemiškame banke užstatyti 305 namai vertės 8872934 rubl., paskola ant jų užimta 5321800 rubl. Vilniaus žemiškame banke užstatyti 225 namai vertės 3959012 rubl., ant jų išduota paskola 2277000 rubl. 1903 metuose 1042 namai, verti 18030228 užstatyti buvo bankuose, ant jų užtraukta skola siekė 10958800 rubl., taigi daugiau negu pusė vertės.

Minsko žemdarbių draugystė parengė savitarpinio įpirkimo nuo ugnies draugystę, prie kurios priguli šešios Lietuvos ir Baltgudijos gubernijos, taigi Kauno, Vilniaus, Grodno, Minsko, Mogilevo ir Vitebsko. Dabar prie tos draugystės priguli 3000 Lietuvos dvarponių, kurie savo triobas ir krutančius turtus įpirko už 28 milijonus rublių. Pereituose metuose draugystė turėjo pelno 58000 rubl. Atlyginimas už sudegusius turtus paėmė tik 18% įplaukimų. Blėdys gaisrų padarytos buvo beveik lygios gubernijose: Minsko, Vitebsko, Mogilevo ir Vilniaus; Kauno gi gubernijoj buvo mažesnis.

Iš Vitebsko.

Pradžioj šių metų daug žmonių iškeliavo iš Vitebsko gubernijos į Siberiją; daugiausiai iškeliavo kovo mėnesyj; dabar vienog išeivystė sumažėjo. Dar balandžio mėnesyj per Vitebską važiuodavo po 10—12 šeimynų kas sanvaitę, dabar pervažiuoja tik po vieną. Nors išeiviams Siberijoj davė po 15 desiatinų ant šeimynos, bet dabar nėra daug norinčių važiuoti. Pasitaikė mat jau kelis kartus, kad atvažiavę pulkai išeivių, rado savo žemės gabalus kitų užimtus. Dabar Vitebsko gubernatorius gavo prisakymą nuo augštesnių valdžių, ne davinėti norintiems keliauti į Siberiją išeiviams paliudijimų, kol ne gaus žinios nuo speciališko urėdninko, kad tie žemės gabalai, kuriuos tikisi gauti išeiviai, yra dar neužimti kitų.

Ant užmanymo perdėtinio Vitebsko žemdarbystės draugystės Lopacinsko, minėta draugystė nutarė rupintiesi, kad Vitebske butų atidarytas universitetas. Klausymas parengimo universiteto bus perkratinėjamas ant šiųmetinio žemdarbių susivažiavimo Dinaburge. Mat maskolų laikiai visaip stengiasi užbėgti pirm laiko savo prašymu už akių, kad tik universitetas nebutų Vilniuje parengtas.

Vitebsko gubernijos gyventojai dar ir šįmet nepasiliuosavo nuo pasekmių neužderėjimo pereitų metų; tą ypač jaučia žmonelės prieš surinkimo šviežio užderėjimo, kadangi daugumas ne turi jau nuo seniai duonos. Pereituose metuose didžiausias neužderėjimas buvo paviečiuose: Polocko, Lepelio ir Deisos, kur daugelis ukininkų jau ant kalėdų ne turėjo grudų ant duonos. Ant užsėjimo laukų reikėjo skolinti sėklų iš valsčiaus magazynų. Priežastis neužderėjimo buvo nuolatiniai lytus, nuo kurių rugiai supuvo dar nenupiauti. Neužderėjo teiposgi bulvės ir linai, kurie duoda žmonėms šiek tiek pinigų, kadangi juos vien ukininkai gali parduoti ir už gautus pinigus užmoka mokesčius, skolas ir uždengia kitokius reikalus.

Iš Zarasų, Kauno gub.

Šitame mieste terp gyventojų smarkiai siaučia rauplės, nuo kurių ypač daug vaikų miršta. Miesto valdžios išdavė padavadyjimą priverstinai skiepyti vaikams apsaugojimo rauples miesto kaštais, teiposgi dezinfekcijuoti gyvenimus ir daigtus tų namų gyventojų, kur buvo rauplėms serganti. Priežodis sako: ne laikas šunis lakinti, kada reikia ant medžionės eiti, bet reikia tą pirma padaryti. Ir miesto valdžioms reikėjo pirma pasirupinti, kad vaikams butų rauplės įskiepytos; reikėjo daboti ir mokinti, kad žmonės švariau ir sveikiau užlaikytų savo gyvenimus, ant užlaikymo švarumo reikėjo beturčiams duoti pašelpą, tai dabar liga gal ne butų teip išsiplatinusi. Tas gerai daro, kas daro viską atsakančiame laike.

Žydų prašymas.

Lietuvos žydai atsišaukė į maskolišką vidaus ministeriją su prašymu daleisti Lietuvoj žydams pirkti žemę paupiuose, ant pastatymo vandeninių malunų ir apsigyventi kad ir ant kaimų prie prigulinčių žydams vandeninių malunų. Vargiai ką pelnys žydai nuo dabartinio maskoliško vidaus ministerio, kadangi po paskutinių, jo parengtų žydų skerdynių Kišineve, jis ypač parodė neprilankumą žydams, turbut todėl, kad žydai ne tylėjo, bet visam svietui pagarsino, kokias skriaudas kenčia jie po globa netikusio carpalaikio.

Naujas pačto padavadyjimas.

Padavadyjimu maskoliškos vidaus ministerijos, nuo

22 d. liepos šių metų liekasi įvestas pristatymas į namus adresantams pinigų siuntinių, atėjusių per pačtą ir pakietų, išėmus reikalaujančių užmokėjimo. Piniginius siuntinius iki 200 rublių pačtas pristatys į adresantų namus sekančiuose Lietuvos miestuose: Vilniuje, Kaune, Šiauliuose ir Panevėžyj. Už pristatymą į namus siuntinio iki 200 rublių adresantai gromatnešiui turės užmokėti 10 kap.

Terptautiški susirišimai geležinkelių.

Terp Lietuvos ir Vokietijos ir Holandijos geležinkelių likosi padarytas susirišimas. Ant sekančių geležinkelių stacijų Lietuvoj galima gauti tikietus ant visų Vokietijos ir Holandijos geležinkelių: Kaune, Liepojuj, Rygoj, Vilniuje, Minske. Turinti bilietus ant užrubežinių geležinkelių gali, sykį važiuojant ir sykį grįžtant, apsistoti kokiame nors mieste.

Isz Prusų Lietuvos.

Ant geležinkelio nuo Pagėgių į Smalininkus, netoli Strazdų, ant tilto iššoko iš rėlių keli vagonai ir nusirito į grabę; ant laimės pasažieriniai vežimai pasiliko ant rėlių, todėl pasažieriai ne tapo užgauti.

Ant paskutinio kiaulių turgaus už penėtas kiaules Tilžėj mokėjo po 33—36 markes už kiekvieną 100 svarų svarumo.

Po Tilže, Nemune prigėrė besimaudydams duonkepio mokintinis, 18 metų Klimkaitis.

Tilžės sudas nusprendė už įsilaužimą ir plėšimus paeinantį iš Maskoliškosios Lietuvos darbininką Bujaucką ant pusantrų metų kalėjimo.

26 d. liepos kaime Trušiuose sudegė visos triobos ukininko Kurmio; sudegė prie to visi gyvuliai ir krutanti turtai.

Kaukėnuose lietuviški ir vokiški laukų darbininkai susipešė, šoko su dalgiais ant viens kitų. Žandarams su kardais reikėjo besipešančius skirti.

Gabenimas žąsų iš Maskoliškosios Lietuvos į Prusus per Eitkunus jau prasidėjo. 24 d. liepos į Eitkunus atėjo pirmas geležinkelio vežimas su 1000 žąsų iš Maskoliskosios Lietuvos.

Isz Amerikos.

Ypatiszkas caro apginejas.

New York. Žydų apgyventoj Villiamsburgs dalyj, Juozas Walski, įpuolęs į beprotystę, su peiliu vienoj rankoj ir revolveriu kitoj, išbėgo ant ulyčios šaukdamas, jog caras liepė jam užmušti visus Maskolijos priešus. Praeiviai nuo bepročio slėpėsi, kur galėjo. Ant galo koksai bepročio draugas, Lemovič, stengėsi jį geruoju prisikalbėti eiti namon, bet beprotis, pamatęs jį, šoko ant perkalbėtojo, parmušė ant žemės ir rengėsi šitą caro priešą su peiliu papiauti. Į laiką dar atbėgo policistas ir nors su dideliu vargu, beprotį suvaldė.

Paskendo laivas.

Venecia, Col. Ant jurių, terp Venecia ir Valdejo susidaužė žėglinis laivas. Iš buvusių ant jo šešių žmonių tik du išsigelbėjo, keturios ypatos prigėrė.

Dar labiau sunkina Vokietijos prekystę.

Kadangi Vokietija dabar, be atsakančio ištirimo gerumo neįleidžia atgabentos iš Amerikos mėsos, tai Amerika užsimanė atlyginti, sunkindama atgabenimą iš Vokietijos alaus ir vyno. Ant reikalavimo žemdarbystės ministerijos New Yorko porte sulaikė net 50 siuntinių su vynu ir kitokiais valgomais daigtais, kol jų neištirs chemistai. Mat du pradėjo vaikiškai siausti. Katras nusilenks, nežinia; priežodis vienog sako, kad visada išmintingesnysis nusilenkia.

Suaresztavo 16 kalnakasiu.

Idaho Springs, Cal. Suareštavo čia 16 kalnakasių čianykščių anglių kastynių ir pasodino į kalėjimą, kadangi mat juos nužiuri, buk jie su dinamitu išgriovė kelias prigulinčias kompanijai triobas. Suareštuoti pastatė po 500 dol. kaucijos ir likosi paleisti. Prova jų neužilgio prasidės.

Prova lynczauninku.

Denville, Ill. Čianykščiame sude prasidėjo prova 25 lynčauninkų vadąvų, po kurių vodovyste pakartas likosi negras. Visi suareštuoti priguli prie augštesnių kliasų gyventojų, apšviesti ir turtingi, jie buvo vadovai tamsių minių, nesuprantančių ką daro.

4 darbininkai užmuszti.

Franklin Furnace, N. J. Čianykščiose cino kastynėse nupuolusio uolos šmoto keturi darbininkai likosi užmušti; iš užmuštų du buvo svetimtaučiai, o du amerikonai. Kastynės parengtos vos du metai atgal, o jose atsitiko į teip trumpą laiką jau kelios nelaimės.

Beproczio darbas.

Winfield, Kas. Gyvenantis čia 30 metų Gilbert Trigg, matomai įpuolęs į beprotystę, atėjo į sodą su užprovytu šruotais karabinu ir paleido į susirinkusius žmonis du šuviu. Kadangi žmonės, kaip paprastai ant koncertų, buvo kruvoj, tai šruotai ne nuėjo pro šalį: šuvių 3 ypatos likosi užmuštos, o 23 pašautos, iš kurių 9 pašautos pavojingai. Ant galo policistas peršovė beprotį.

Dievui ant garbes.

Columbia, S. C. Likosi čia suareštuota 40 metų negrė Rizzie Aiken už tai, kad ji su kirviu užmušė dvejetą savo vaikų, nukirto jiems galvas ir juos įmetė į upę. Suareštuota pasakojo, jog ji nuo Dievo gavo prisakymą teip padaryti.

Kaip mainosi nuomones.

St. Louis, Mo. Neseniai čia daug urėdninkų pateko po sudu už parsidavimus ir keli likosi nubausti. Apie parsidavimus urėdninkų Amerikoj štai ką sako prokuratorius mieste St. Louise, Falk. Šitas urėdninkas sako, jog per pereitus metus visoj Amerikoj kentė urėdninkų parsidavimus. Nors ir žinojo, kad kokis urėdninkas parsiduoda, ant to ne paisė ir toks persitikrinimas urėdninkui ne kenkė, visus parsidavimus laikė už paprastą žmogaus silpnybę. Dabar, girdi, yra kitaip: dabar parsiduodantį urėdninką visi godoja. Todėl jie turi parsiduoti, kad užsipelnyti nuo žmonių godonę. Teip sako apie Amerikos urėdninkus ir jos ukėsus amerikonai ir dagi urėdninkai.

Amerikos prekeju laivyne puola.

1810 m. kada Suvienytos Valstijos turėjo tik 7 milijonus gyventojų, Amerikos prekėjų laivai galėjo pargabenti daugiau tavorų negu dabar, kada gyventojų yra 80 milijonų: 1810 m. Amerikos prekėjų laivai galėjo patalpinti 981000 tonas, 1903 m. visi toki laivai gali patalpinti tik 893000 tonų. 1810 m. amerikoniški prekėjų laivai parvežė 91,5% amerikoniškų tavorų, o 1903 m. 8,8%. 1861 amerikoniška prekėjų laivynė galėjo patalpinti 2496000 tonų, 1903 m. tik 873000. Didžiausią prekėjų laivynę turi Anglija: jos laivai gali patalpinti 1480000 tonų, Vokietijos laivai 2960000 tonų, Prancuzijos 148000, Norvegijos 1660000 tonų, Italijos 1180000, o Amerikos tik 873000 tonų.

Netikros 10 doliarines.

Paslapta policija susekė terp žmonių netikras 10 doliarinius Amerikos popierinius pinigus, kurie teip gerai padirbti, kad jų net įpratę negali atskirti nuo tikrų. Ant netikros 10 doliarinės yra 1891 m., čekis litera D, ir parašas registratoriaus Tillmano, paveikslas Hendrickso. Netikri tie pinigai turi numerį 7019384.

Kare už burtininke.

Terp Chitkal indijonų, Alaskoj, užgimė naminė karė. Nesutikimai užgimė ne už ką nors svarbesnį, bet už moterį, tautos burtininkę.

Del blakiu ne reikia randos moketi.

Moumouth, N. J. Čianykštis pavičio sudžia išdavė nusprendimą, kad gyvenimų samdytojai nereikalauja randos mokėti, jeigu gyvenime yra blakės. Pas lietuvius turbut mažai yra gyvenimų, kur blakių ne butų, o vienog namų savininkai jiems randos nedovanoja.

Laikrasztininku mokyklą.

New York. Iš užrašo Palitzero, kuris užrašė 1 milijoną doliarų ant parengimo augštesnės laikraštininkų mokyklos, ateinančiuose metuose prie čianykščio Coliumbia universiteto bus tokia mokykla parengta; pastatymas triobos kaštuos pusę milijono doliarų. Pagal paskutinį Amerikos gyventojų suskaitymą buvo joje iš viso 30093 laikraštininkai. Kursai naujoje mokykloj bus dvimetiniai.

Sudo nusprești.

Cynthiama, Ky. Pasibaigė čia prova užmušėjų advokato Morcam, Curtis Gitti ir Thomaso White. Sudas abudu pripažino už kaltus ir nusprendė ant viso amžiaus į kalėjimą. Advokatai stengiasi išderėti, dar kartą atnaujinimą provos.

Miniu sudas.

Whitesboro, Tex. Kadangi čia koksai negras užpuolė ant vienos baltveidės moteriškės, tai susirinko pulkas ginkluotų baltveidžių, įsiveržė į negrų apgyventą miesto dalį ir prisakė negrams tuojaus išsinešdinti iš miesto. Dabar visi išeinanti trukiai pilni bėgančių iš miesto negrų. Ką gi daro valdžios ant apgynimo parvuotų ukėsų? Nieko. Centrališkos valdžios, vietoj ginti mušamus negrus, mislija siuntinėti notas su užtarymu už Rumunijos arba Maskolijos žydus, nors tų padėjimas visgi dar ne teip biaurus, kaip Amerikos parvuotų ukėsų.

Pavojingi moskitai.

Philadelphia, Pa. Atsirado čia nauji moskitų veislė. Šitie lakiojanti vabalai panašus į paprastus, bet įkandimai jų daug skaudesni, o kartais buva net mirtini. 10 moskitų įkastų reikėjo gabenti į ligonbutį, o vienas vyriškis pasimirė. Daktarai mena, kad tai yra paprasti moskitai, jų gi įkandimai todėl teip pavojingi, kad moskitai maitinasi pagedusiais vaisiais ir išmetoms. Teip jie vienog maitinosi ir kitais metais, kodėl todėl pirma įkandimai ne buvo teip vodingi?

Rado senoves pinigus.

Gyvenantis Butternut Valley, Ostego pavietyj, N. Y. farmerys John Rockwell, kasdams lauke grabę rado užkastą indą su senais sidabriniais ir auksiniais pinigais. Puode buvo 32 auksinai, vertės apie $6 kožnas, 37 sidabriniai vertės apie pusdoliarį ir aštuoni variniai pinigai. Ant auksinių atmuštas paveikslas Anglijos karaliaus Jurgio III, ant sidabrinių — Jurgio II; metai parodyti 1761—1769. Istorija pasakoja, kad laikuose indijonų skerdynių Cherry Valley, indijonai buvę užpuolę teipgi ant Butternut Valley, kurios gyventojus jie kitus išžudė, kitus gi su savim išsigabeno kaipo nelaisvius. Taigi turi but tuo pačiu laiku žmonės, prijausdami indijonų užpuolimą, slėpė savo turtus žemėse, kad paskui, iškliuvus iš užpuolikų nagų, vėl juos sau išsikasti.

34 metus po vandeniu.

Prieš 34 metus, ties Floridos pussalio išsikišimu Cape Sable, nuskendo garlaivis „Hungarian", kurs iki šiam laikui pasiliko po vandeniu. Dabar vienas drąsus naras nusileido toj vietoj į gilumą ir užtiko tą garlaivį beveik da jurių vandenų nepažeistą. Jis patėmijo teipgi, kad ir įkrova laivo užsilikusi sveika ir galima ją išgabenti į paviršių. Dabar rengiama pasiųsti į tą vietą laivą, kad bent dali nuskendusio turto išgelbėti.

Debesu praplyszimai.

Štetuose Kansas ir Missouri siautė 13 d. rugpiučio audros su debesų praplyšimais, nuo kurių užgimė tvanai. Smoky Still upė į 6 valandas pasikėlė ant 10 pėdų augščiau paprasto paviršiaus ir vanduo kilo dar vis augštyn. Aplinkinėse Kansas City vandens užliejo rėles Union Pacific geležinkelio.

San Bernardino, Cal. Baisus debesų praplyšimai beveik su visu išnaikino miestelį Manvel. Užtvinę vandens nunešė beveik visas triobos. Prie to prigėrė ir viena ypata.

Nelaimes ant geležinkeliu.

Kansas City, Mo. Netoli Schill City, ant Missouri, Kansas & Texas geležinkelio iššoko iš rėlių pasažierinis trukis. Prie to apie dvidešimt žmonių likosi sužeistų, o terp tų 3 sužeisti labai sunkiai.

Tapeke, Kans. Netoli nuo čia, ant Rock Island geležinkelio, susidaužė trukis, prie to diktai žmonių likosi užmuštų ir apkultų.

Buena Vista, Cal. 15 d. rugpiučio netoli čia, ant Denver Rio Grande geležinkelio, pasažierinis trukis nupuolė nuo tilto. Prie to 14 pasažierių likosi sužeistų.

Nelaimiu aukos.

Iki 1 d. piutės šiuose metuose Suvienytose Valstijose 632 ypatos sudegė, 350 užsimušė expliozijoj, 492 užmušė kastynėse, 340 pražuvo laike vėtrų, 77 užmušė perkunas, 78 pražuvo prie dasilytėjimo elektriškų žiburių, prigėrė gi daugiausiai, nes 1066 ypatos.

Expliozija.

Cleveland, Oh. Čianykščiose geležies liejinyčiose expliodavo garinis katilas. Expliozijos trįs darbininkai likosi užmušti ant vietos. ant jų mat nupuolė sverianti 6 tonus katilo uždanga. Nors užmuštų pravardės ir perkeistos, bet rodosi, lietuvio nėra nė vieno.

Gaisrai.

Grand Rapids, Mich. 12 d. piutės sudegė čia javų krautuvės Redctiffe Co. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 150000 dol.

Isz darbo lauko.

¶ Washington, D. C. Generališkas pačto viršininkas apreiškė, jog visi geležinkeliai Amerikoj bus po kontrole pačto, todėl laike štraikų darbininkai negalės stabdyti trukių bėgiojimų, kadangi peržengianti uždraudimą bus Amerikos rando atiduoti po sudu. Toliau gal labiausiai išnaudojanti darbininkus kastynių ir dirbtuvių savininkai išmels, kad ir juos randas paimtų po savo globa ir gintų nuo išnaudojamų darbininkų, jeigu jie pareikalaus teisingo už savo darbą užmokesnio.

¶ Chicago, Ill. Geležinkelių expresmonai pareikalavo 6 darbo valandų, ant 5—10% didesnių algų, po 35c. už darbo valandą virš paprasto laiko ir pripažinimo unijos. Kompanijos vienog atmetė reikalavimą. Ką toliau expresmonai darys, dar nežinia. Gal pakels štraiką.

¶ Chicago, Ill. 60 marmoro lygintojų Davidsono dirbtuvėse, prie Orleans ul. pakelė štraiką, kadangi dirbtuvių savininkai priėmė prie darbo neprigulinčius prie unijos darbininkus.

¶ Cripple Creek, Cal. 3000 darbininkų čianykščių kastynių pakėlė štraiką; dalį kastynių reikėjo jau uždaryti. Rodosi, kad štraikai dar labiau išsiplatįs, prie jų pristos visų aplinkinių organizuoti darbininkai.

¶ New York. Tarnaujanti ant štritkarių New York ant Greens County Electric R. R. Co. pakėlė štraiką už tai, kad kompanija, be išteisinančių priežasčių, prašalino nuo vietos kelis motormonus.

¶ Cripple Creek, Col. Visos kastynės, išėmus vien Portland ir Woods Investment Co. sustojo dėl štraiko 2700 darbininkų štraikuojančių ant iškovojimo 8 valandų darbo dienos.

¶ Niagara Falls, N. Y. Ant atsibuvusios vežėjų konvencijos likosi sutverta visos Amerikos viena vežėjų organizacija.

¶ Athens, Ill. Dirba čia pusę ir daugiau laiko. Pramokę darbo, gerai uždirba. Lietuvių yra čia 10 šeimynų, o pavienių apie 50 ypatų.

¶ Hoosick Falls, N. Y. Šitose aplinkinėse truksta farmeriams darbininkų ant nuvalymo laukų.

¶ Fall River, Mas. Ateinančią sanvaitę uždarys čia 14 medvilnės verpinyčias ir per tai 5000 darbininkų atsiras be darbo.

ISZ Lietuviszku dirvu.

Iš Brooklyno, N. Y.

Broklyno Kooperatyviškoji D-tė, susitvėrusi pereituose metuose, pradėjo jau ruoštiesi apie parengimą krautuvės ant rudens. Draugystė auga, akcijonieriai atsišaukia iš visų kraštų, nes daugumas žmonių supranta jau naudingumą tokių draugysčių, kurios prisidėjusiems ateitėj atneš trigubą naudą. Be abejonės, susidėję į krūvą, dirbdami iš vien, ateitėj daug gero visai tautai galėsime atgabenti. Per kooperacijas pakelsime prekystę ir išliuosuosime musų brolius iš verguvės svetimtaučių, teip kaip kitos jau seniai išsiliuosavo nuo išnaudojimo neprašytų globėjų.

Šiądien terp mus viešpatauja pavydėjimas, nesusipratimai, kerštas ir piktvardžiavimai. Laikas jau susiprasti, kad teip ilgai besielgdami, negerai darome, remkime labiausiai musų tautą; laikas rupintiesi apie pagerinimą musų visų buvio ir visų gyvenimo sanlygų. Reikia daryt teip, kad bent ateitėj galėtume didžiuotiesi iš musų nuveiktų darbų. Pažiurėkime tik, ant ko mes šiądien apverčiame brangų laiką? Jeigu ir kitos teip butų darę, kaip mes darome, tai nebutų galėjusios pasikelti ant teip augšto laipsnio, ant kokio šiądien stovi.

Mes per daug paskendome girtuoklystose ir visokiose niekdarystose, užsiimame labiaus darbais, kurie mus ne pakelia, bet dar labiau nupuldo protiškai, doriškai ir fiziškai. Tas mus atšaldo nuo visokių naudingų užmanymų, kokių mes, per musų ne supratimą, ne tik neriamėme, bet įsireižę stabdome. Laikas jau išmesti piktus papročius ir gyventi geriau, negu gyvenome iki šiol. Labiausiai reikia mums godoti savę, nežeminti savę negražiais pasielgimais; stengtiesi apsišviesti, o apsišvietę, suprasime musų pareigas, stengsimės elgtiesi teip, kad nieks nedrįstų musų mokinti. Skaitykime pamokinančius gerus laikraščius ir knygas, iš ko apšviesime musų protą, išmoksime geriau gyventi; išmoksime daugelyj atsitikimų gelbėti pats savę, išmoksime gyventi sutikime ir vienybėj, kadangi apsišvietę suprasime kaip vodingi yra musų savitarpiniai vaidai ir nesutikimai.

J. Šunskis.

Musų Tautiečiai ir Kunigija.

Musų prakilnesni vyrai, suprantanti reikalus savo tautos ir dirbanti ant jos labo, musų klebonų yra visaip niekinami ir pravardžiuojami. Pažiurėkime į jų tuos draiskalus, kokių jie pliovonių nepriteplioja; to dar ne gana, ir amboną ir spaviednyčią pasinaudoja ant išniekinimo ne kunigų. Kas geresnio užmanyta, tai veržia nuo paniekintųjų. Kaip krokodiliai suėdę žmogų verkia ant jo kaulų, teip daro ir musų kunigai, perstatydami savę ne kaltais, ant kurių tik bedą meta neužkenčianti švento tikėjimo, užsipuola prakeikti bedieviai!

P. J. Tareila, Centrališkas prezidentas Tėvynės Mylėtojų D-tės, patalpino atsišaukimą į draugystes kad teiktusi paaukauti po kiek T. M. D. ant išleidimo raštų, kurių keliolikas yra gatavų; jų autoriai naktimis nemiegodami rašė ir jokio atlyginimo nenori, geidžia vien, kad juos atspaudintus žmonelės skaitytų, tai musų klebonai atsišaukimais „Broliai lietuviai, paaukaukitė Motinėlei" tai girdi mes sutversime geležinį kapitolą, o iš nuošimčių daugiaus erzintojų išauklėsime. Kodėl jus pirmiau to nesumislijot? Tik vienas Dilionis, kiek jums per pastarus trejus metus kaštavo, tai jau butų didelis geležinis kapitolas buvęs; kiek Philadelphijos skerdynė su provoms ir kitoki siundymai ir piudymai; tas be kaštų neapseina. Mat musų klebonai kaip Pilotai apsieina. Parengia skerdynes, supiudo žmoneles, kada tie piaunasi, piudytojai juokiasi, kvatoja ir kerpa vilną, išnaudoja besipiaunančius. Kada T. Myl. Dr-tė pagarsino, kad perspaudina Donelaičio raštus, kun. Milukas pagarsino per „Garsą", jog Donelaičio raštai jau spaudoje. Dabar, kada Centrališkas komitetas Tev. Myl. Dr. atsišaukė prašydamas nuo draugysčių aukų, tai tuojaus pasipylė kunigų laiškai į visas draugystes su prašymu aukų ant Motinėlės. Jeigu jiems teip nepatinka visaip pravardžiuojami ir niekinami musų tautiški vadovai bei draugystės, tai kodėl ima nuo jų visokią medegą? Kodėl užbėginėja jiems už akių, kodėl įsireižę ir naudingiausius jų darbus stabdote? Ar tai teip daryti yra gerai? Kokią iš to naudą turi musų tautą, arba nors pats tikėjimas, kurio sargais savę garsinate?

Vuoslė.

Kas mus trukdo ir piudo?

Priežodis sako: kur du piaujasi, ten trečias džiaugiasi ir naudojasi. Kunigai visada iš to priežodžio naudojasi ir todėl teip ilgai savo verguvėj žmonis laikyti galėjo. Pas apšviestesnes tautas jau ir kunigai suprato, kad pasikėlus žmonių protui, jau piudymais ne tik negalima visko atsiekti, bet kartais tas ginklas visai negeistinus kunigams išduoda vaisius. Todėl antai Vokietijos arba Prancuzijos kunigai liovėsi jau piudyme ir siundyme; pas mus dar ir dabar eina viskas senovės vėžėms, ir dabar dar kunigai ne duoda mums ramybės. Kur tik neįlystų į besidarbuojančių tarpą, visur sukelia vaidus, supiudo brolius su broliais. Vietoj mokinti meilės ir doros jie sėja neapykantą. Siundymais per pamokslus, konfessijonalą, per savo išleidžiamus raštus platindami neapykantą, jie vietoj pakelti doriškai žmonis, juos puldo ir demoralizuoja. Jų raštuose nėra pamokinimų, bet vien pludimai ant jiems ne patinkančių ypatų ir organizacijų. Kas tik ne kunigas ir netikintis kunigui darbuojasi ant visų lietuvių labo, tą musų kunigai apšaukia bedieviu, ant tokių visokiais budais siundo mažiau suprantančiais ir tokiu atžagariu mokslu demoralizuoja, nupuldo doriškai teip, kad žmogelis doro nuo ne doro ne gali atskirti. Jau ir pas mus sumažėjo skaitlius tokių, kurie spangai klausytų kunigų siundymų, kurie ne matytų kur jį sėjamas spangas fanatizmas veda ir kam jis reikalingas musų kunigams. Divide et impera (skirstykie ir valdykie) buvo senovėj kunigų deviza, kurios prisilaikydami per eiles amžių, jie sunkiai spaudė ir išnaudojo žmonis. Teip daro musų kunigai ir dabar jie laikosi tos devizos. Erzintojai ir piudytojai juk nieko gero negali išmokyti.

Dabartinis musų kunigų padėjimas teip geras ir tiek naudos jiems atgabena, kad jie tos naudos neišsižadės, o ant jos apturėjimo reikia neatbutinai laikyti žmonis tamsybėse, drausti nuo apšvietimo, skaitymo apšviečiančių protą raštų, niekinti ne kunigus, piudyti brolius su broliais. Todėl jie iš savo noro neišsižadės savo tamsių, kenkiančių mums visiems savo darbų. Jie bus geresniais vien tąsyk, kada juos žmonės privers elgtiesi padoriau. Šiądien kunigai žmonis vadina avimis ir kerpa jų vilną, bet kada tos avys apsišvies, nesiduos per trumpai kirpti, tada tik iš musų kunigų pasidarys žmonės, ponystę atseis mesti į kampą; reiks ir kunigams kiekvieną parapijoną laikyti ne už gyvulį ir savo vergą, bet už tokį žmogų kaip ir pats kunigas. Reikia todėl mums apsišviesti, kad galėtume suprasti savo locnas skriaudas, o tąsyk nė kunigams nesiduosime savę skriausti ir išnaudoti, suprasime iš jų lupoms skelbimų ne tikrą Christaus mokslą, o supratę, priversime doros mokintojus skelbti tikrą dorą, o ne išvirkščią, išmislytą ant išnaudojimo žmonių.

Ne paisykime todėl drausmių ir keiksmų, bet skaitykime pamokinančius raštus, platinkime juos terp kitų brolių, riškimės į organizacijas, o tąsyk ateis šviesa ir į musų surukusius namus, išnyks išnaudotojai ir išnaudojami, busime visi broliais. Tąsyk kunigai ne reikalaus kenkti ir niekinti ne kunigus, o tie paliaus užsipuldinėję ant kunigų, kadangi ne bus už ką; busime visi lygus, dirbsime iš vien ant visos musų tautos, o ne jos luomų labo. J. K.

Iš New Britain, Conn.

Darbai eina čia neblogiausiai, bet iš kitur pribuvusiam sunku gauti darbą.

Lietuvių yra čia pušėtinas burelis ir visi gyvena sutikime. Nėra pas mus nė muštynių, nė provų suduose, kaip tai girdėt net per tankiai kitose lietuvių apgyventose vietose. Mes norime sekti paveikslą vien gerų, o ne blogų lietuvių. Išgirdę, kad kitur geriejie lietuviai per vestuves ir krikštynas renka aukas tai ant kankintinių, tai ant moksląeivių, ir mes užsimanėme tą padaryti. 2 d. rugpiučio buvo krikštynos pas Jurgį Marulevičią, jo dukters. Susirinkę ant krikštynų nutarėm paaukauti po kiek ant tautiškų reikalų. Sudėjome iš viso $2.75 (vardai aukautojų ir jų aukos pakvituotos pareitame „Lietuvos" numeryj. Rd.) Pinigus tuos paskiriame ant naudos moksląeivių „Aušros" Dr-tės. Geistina, kad visur lietuviai tokių šeimyniškų apeigų ne praleistų ne paminėję jų kokiais gerais darbais, ypač aukomis ant tautiškų reikalų. Remkime musų tautiškus reikalus nors su našlės skatiku. Jeigu mes nesirupinsime, kiti juk apie musų reikalus nesirupįs. Jeigu mes ne šelpsime einančių į mokslą, tai nąlaukime mokytų vyrų, kurie juk ir dabar rupina ne viens apšviečiančias musų protą knygas ir laikraščius.

Vienas iš susirinkusių.

Iš Scranton, Pa.

8 dieną šio mėnesio pasimirė čia lietuvys, Kazimieras Žutkus, vos 21 metų senumo. Da tik trečia sanvaitė kaip atkeliavo jis iš Lietuvos, angliakasyklose tapo sunkiai sužeistas, o po kelių dienų, nuo sužeidimo, pasimirė. Kadangi jis savo skatiko da nebuvo uždirbęs, tai ant palaidojimo, kuno prisiėjo kolektą daryti. Palaidota jį katalikiškai. A. a. velionis paėjo iš Kauno gubernijos, Keidainių parapijos.

Tą pačią dieną įvyko kita nelaimė, sudegė A. Mažeikos trijų metų amžiaus mergaitė. Mat motinai uždegus popieras ant kiemo, mergaitė per daug arti prisiartino prie ugnies; per ką liepsnos prisigriebė prie jos drabužių ir į trumpą laiką mergaitė sudegė. Čia reikia kaltinti motinas, kad nesirupina geriau savo vaikus prižiurėti.

J. Petrikis.

Iš Pana, Ill.

Darbai eina čia gerai, dirba visos kitos šaftos. Iš kitur pribuvę greitai gauna darbą ir uždarbiai ne prasčiausi. Kas nori dirbti, darba čia lenvai gali gauti.

Lietuvių yra čia pusėtinas burelis, gaila vien, kad jie ne nori apsišviesti. Skaitančių laikraščius ir knygas čia labai mažai. Buvo užmanę sutverti lietuvišką draugystę po v. Lietuvių ukėsų krivulė. Ant pirmo susirinkimo prisirašė 32 svečiai, bet kada kitą nedėldienį reikėjo užsimokėti po 1 dol., tai atėjo tik 18 ir tiems sunku susitaikyti: vieni nori bažnytinės, kiti gi laisvos tautiškos draugystės.

Draugas.

Iš Chicago, Ill.

Aš, matydamas, kaip kitų vietų lietuviai bunda iš miego ir darbuojasi ant musų tautos labo, deda aukas ant visokių tautiškų reikalų, ne panorėjau pasilikti užpakalyj kitų, pasitikėdamas, kad musų aukos išduos ateitėj smagius vaisius: Aš aukauju 5 dol., kuriuos dalinu šiteip: $2 ant naudos kankintinių, 2 dol. ant moksląeivių „Aušros" Dr-tės ir $1.00 Vištaliui.

Stonis.

Iš East St. Louis, Ill.

Musų ikišiolišmas prabaščius likosi vyskupo paliuosuotas nuo prabaščystos. Todėl jis negali pildyti lietuviškoj bažnyčioj prabaščiaus pareigų, nė krikštyti vaikų, nė davinėti šliubų. Čianykštė parapija dabar pajieško kunigo. Jeigu toks yra kur, gali prie musų parapijos, arba tiesiog prie vyskupo musų dyacezijos atsišaukti.

East St. Louis parapija.

Atitaisymas.

Porą sanvaičių atgal „Lietuvoj" buvo patalpinta korespondencija iš Newton Upper Falls, Mass., kur buvo aprašytos vestuvės 16 metų vaikino V. su 35 m. mergina K. Tuom tarpu jaunavedys turi 23 metus ir jaunamartė 25 metų. Labai ne gražu, jeigu kas į laikraštį, norėdamas išjuokti sau ne patinkančias ypatas, rašo neteisybę. Toks darbas yra labai biaurus ir tą rašantiems reikia sykį suprasti. Teip dori žmonės ne privalo daryti.

Per susirinkimą Brooklyno Lietuvos Sunų Dr-tės p. Lesnauskas užmanė padaryti kolektą ant naudos musų moksląeivių. Kadangi tas klausymas buvo pakeltas pasibaigus mitinguį, kada ant salės pasiliko mažai žmonių, tai surinko tik 61c.; pasitaikius progai, kada susirinks daugiau, pinigai bus prisiųsti „Aušros" Dr-tei. Prie to vienas sanarys užmanė, jog butų geriau, vietoj kolektuoti, kad Draugystė nutartų įvesti, mokestį po vieną centą nuo kiekvieno sanario, tai išpultų po 12c. ant metų nuo kiekvieno sanario; iš to surinkti pinigai eitu ant naudos kankintinių ir moksląeivių. Trįs metai atgal, prie apdirbimo šitos draugystės konstitucijos buvo ilgos diskusijos apie tuos centus; tąsyk vienog tą užmanymą atmetė; dabar, kada žmonių supratimas pasikėlė, gal su tuom pasiseks geriau — todėl užmanymas likosi į protokolą įtrauktas ir ant ateinančio kvartalinio susirinkimo bus svarstyta, kad tos centinės mokestys butų įvestos į reguliariškus draugystės mokesčius. Todėl ant kvartalinio susirinkimo reikia, kad susirinktų visi apšviestesniejie, labiau suprantanti reikalą aukų ant tautiškų reikalų; tąsyk galima bus nubalsuoti ir su 1c. ant mėnesio galėsime nemažai gero musų tautai padaryt. Draugystė turi 200 sanarių, tai iš centų per metus susirinks 24 dol.; o kad ant kiekvieno susirinkimo prisirašo nauji sanariai, tai suma dar pasididintų. Broliai, bukime tikrais Lietuvos vaikais, o ne vien iš vardo!

Jau nekartą p. Naujokas per laikraščius pagyrė Brooklyno lietuviškų kriaučių uniją už pažadėtus, nors ne atliktus jos darbus. Jie pažadėjo duot 50 dol. ant kelionės musų delegatui ant darbininkų kongreso į Holandiją ir nors ne kartą net ir dabar turėjo progą pasiųsti tuos pinigus į „Lietuvos" arba „Vienybės" redakciją, bet to ne padarė, bereikalo tik laikraščiuose giriasi nenuveiktais darbais; nori už dyką garbę įgyti. Pažadėjimas, tai ne auka! Ir pragaras, kaip priežodis sako, užgrystas gražiais pažadėjimais! Iki šiol kriaučių unija nė ant socialistiško, nė ant abelno apšvietimo nieko nėra aukavusi. Ji galėtų teip ant kankintinių, kaip ir ant moksląeivių ką nors paaukauti, jau net vietinės pašelpos ligoje draugystės yra aukavusios. Pirma, kada naujas prezidentas buvo energiškesnis, parengdavo prakalbas; ragino žmonis prie skaitymo ir suorganizavo tvirtą uniją. Dabartinis niekuom neatsižymi, nieko gero ne nuveikė, prie nieko gero neragino, todėl ne dyvai, kad unija su niekuom geru dabar nepisirodo.

Daugmatys.

„Žvaigždėj" buvo pagarsinta, kad ji pastojo savasčia M. Tananevičiaus. Tas žmogelis pagarsino net programą, kurio ateitėj laikysis „Žvaigždėj", žadėjo visame prisilaikyti teisybės. Priežodis vienog sako: žmogus šauja, o Dievas kulką nešioja. Teip atsitiko ir su nauju „Žvaigždės" programu. „Žvaigždę" neva apėmė Tananevičia, bet su ne aprubežiuota valdžia pasiliko kunigai, nors jų „Žvaigždė" į skolas buvo nugramzdyta; jie cenzuravo ne tik rankraščius, bet net korektas, vertė talpinti aršiausius straipsnius. Ką gi čia naujas savininkas, neturėdamas pinigų, galėjo padaryti, kaipgi galėjo eiti teisybės keliu? Musų kunigai juk ne mėgsta vaikščioti tuom keliu. Iš Tananevičiaus mat kunigai norėjo padaryti priedangą, už kurio pasikavoję, norėjo paprastai intrigas varyti. Kadangi p. Bačkausko išauklėtas (teip „Saulė" sako) kunigų laikraščio manažeris priedangalu buti nenorėjo, tai jis dar greičiau turėjo į Chicagą sugrįžti, negu prie jos išsirengė. Nebereikalo kaimiškas priežodis sako: su velniu žmogus kartais gali susitaikyti, velnias kartais gali teisybę pripažinti, kunigas niekada, jeigu jam teisybė ne paranki ir negali naudos atgabenti! X. X.

Ar buvo melai?

Jau antras mėnuo, kaip ant kelionės esu, tai ne kožną „Lietuvos" numerį gavau matyti. Neseniai patyriau, kad pasiuntinys B. Laužemis ką ten, 28-tame numeryj „Lietuvos", apie vieną „jaunikaitį" patalpinęs. Galiausiai ir tą numerį gavau. Nežinia, ar ponas Laužemis manę, ar Brustatį akyse turėjo tą „apgarsinimą" rašydamas. Jis vadina tą „jaunikaitį" melagiu. Vis tiek, ar jis manę, ar Brustatį turi ant mislies, o aš, žinodams, kas buvo kelis kartus garsinta, pasiryžau trumpais žodžiais parodyti, jog ans „jaunikaitis" ne melus, bet tikrą tiesą garsino, ir kad B. Laužemis netikras pranašas tarp lietuvių liuteronų Amerikoj.

Dabar mažai laiko turėdams, tik trijose vietose privesiu, kad viskas teisingai buvo rašyta. Pirmiausiai pažvelgkime ant skirtumo mokslo synodų. Amerikoj yra daug synodų, kurie savę evangeliškais liutėriškais vadina; bet tik du synodu čia tėra, kurie to vardo verti yra. Tai yra Missourio ir Wisconsino Synodu. Jų mokslas yra ant tikro Dievo žodžio, ant Biblijos gruntavotas. Visur tur jis su Biblija sutarti ir tur iš Biblijos imtas buti. Visi šie synodų kunigai tur vienaip mokinti. Tie du synodai kariauja prieš visas paslaptingas draugystes. Nė viens prie tokių draugysčių priklausantis negal bažnyčios sanariu buti, nes Raštas 2 Kor. 6, 14 15 ir tt. tą aštriai uždraudžia. Missouriškei prie to laikosi, tai teip yra tikrai liutėriškai.

Ale žvelgkime ant kitų synodų, kurie savę liutėriškais vadina, o tokiais ne yra. Čia tik keles minavoju, Ohio, Buffalo, Iowa, General Council, New York Ministerium ir Canada synodai. Vietomis šie synodai su kalvynišku mokslu maišyti. Šių synodų kunigams valia teip mokyti, kaip kuris pamislis. Šitie synodai draugauja su paslaptingoms, bedieviškoms susaidėmis. Šių synodų bažnyčios sanariai, prie tokiu susaidžių prigulėdami, tur žydą, greką, turką, indijoną ir tt. už brolį. Jie traukia tą patį jungą su netikinčiais, ir sumaišo šviesą su tamsa, teisybę su neteisybe, ne atbodami, ką Šventas apaštalas 2. Kor. 6, 14. 15. prisako minti viską po kojų. Ar tai tas liutėriškai? Ar missouriškiai teip daro? Šventas Raštas prisako, kad bažnyčia netur su svietiška valdžia maišyta buti. O kuris iš paskiausiai minėtų synodų tą prisakymą užlaiko? Nė vienas. Ar tai anie synodai verti liuteriško vardo? Ar liutėriai dar ne gana bubnija savo raštuose, ar ne gana aiškiai parodo iš biblijos, kad bažnyčia tur nuo svietiškos valdžios atskirta buti? Visi synodai, išskiriant Missourio ir Wisconsino, nenori apie tai ne klausyti nė suprasti.

Prie šitų synodų priklauso ir Gossnerio draugystė, kuriai pasiuntinys Laužemis tarnauja, ale jis čia budams prie Canados synodo laikosi. O kad pas tų synodų kunigus nėra mokslo vienybės, tai nėra nė čysto liutėriškumo. Todėl ant mano užklausimo atsakė kunigas Keturakaitis, jog jis Laužemio mokslo nepažystąs. Tai iš tò aiškiai matyt, kad ans „jaunikaitis" ne melus, bet tiesą garsino, kad B. Laužemis netikras pranašas. Kaip gal jis tikru liuteronu buti, jeigu jis augščiau privestus liutėriškus davadus peržengia podraug su kitais synodais? Norint Laužemis ir sako, kad Gossnerio pasiuntiniai prisaikinami yra ant Dievo žodžio, bet tas nieko nereiškia, jei jie žodžio mislį kitaip išguldo, ne kaip yra, arba jei jie, to ne permanydami, tuojaus savo išmintį ten stato, kur su kudikišku žemumu turėtu tikėti.

Toliaus pasiuntinys L. sako, jog Prusuose ir Russijoj tik ant popieros missijos vardas tesiranda. Tai ne teip. Tur but jis dėlto teip sako, kad už unistą laikomas butų, arba nepažįsta, kas unija yra. Unijos dvasia yra ten visur. Žinoma ne terp visų žmonių, bet terp theologų, nes tik jie sudaro ir laiko religijišką uniją. Tegul tik į Prusus ir rusiškają Lietuvą tiek kalvinų pributų kiek kitur yra, tai veik pasirodytų, kad unija ten jau seniai ir per popierą persiskverbusi yra. Bet „jaunikaitis" nerašė, kad L. prie unijos priklauso, tik rasi, kad Gossnerio draugystė yra unijoj: todėl jis „jaunikaitį" melagiu vadina, o pats tokiu pasilieka.

Teipgi pasiuntinys L. nieko neparodo, sakydamas, kad missouriškiai iš Prusų knygas turi, ir kad senos motynos pieną žindo. Juk tik ir jie patys yra iš Vokietijos. Missouriškiai ne viską vartoja, kas tose Vokietijos knygose yra. Jeigu motyna kokį nesveiką valgį arba gėrimą į savę ima, tai nuo jos pieno ir žindomas kudikis apserga. Teip lyginai ir dvasiškai apserga tie, kurie be meginimo, be apsidabojimo, viską už gerą laiko ir vartoja iš visokių knygų. Missouriškiai turi sveiką ir čystą mokslą, todėl kad jie, kas ne sveika, atmeta ir tik geriausią pasilaiko iš tų Vokietijos knygų, nes apaštalas prisako viską mėginti ir tik geriausią palaikyti. Kiti synodai to ne darydami, atkrypsta nuo tikro liutėriško mokslo, ir išleidžia netikrus pranašus į svietą.

Kunigą Keturakaitį apskundžia ponas L. visai bereikalo, kad ans prie Wisconsino synodo priklauso. Kun. K. bus jau seniai išpažinęs, kad jis čia daug čystesniame mokslo stovi, ne kaip Prusuose arba Lietuvoje buvo. Tik apgailėtina,

kad ponas L. pats nesistengia tikra liuteronu pastoti.

Galiausiai rašo L. neteisybę savo apgarsinime apie savo atvažiavimo mierį. Aš turiu tikrą davadą rankose, kad jis atvažiavo pinigų rinkti terp čionaitinių lietuvių ant apmokėjimo Gossnerio draugystės skolų, o akis monydams, sakosi, kad tik ant lietuvių labo. Pereitą metą dar prieš ir po savo pribuvimo, garsino, jog tik terp lietuvių liuteronų laikysis, (pinigus rinks), bet tie nesidavė lyg paikos avys savę kirpti, tai dabar jau jis sakosi jo darbas ypač terp Vokiečių ėsąs. Pertai vis savę susigaudo ir pasirodo neteisingu. Juk netikri pranašai negali be melų apsieiti. Šis straipsnis parodo, kad kas pirmiau apie pasiuntinį L. garsinta buvo, tai nebuvo joki melai, bet tikra tiesa.

P. Drignaitis,
Concordia Seminary,
Springfield, Ill.

Nauji iszradimai.

‡ Mieste San Francisco, Cal. D-ras Aug. Greth atliko gana pasekmingas bandavones su jo paties padirbtu orlaiviu, galinčiu lėkti ir prieš vėją. Orlaivį paleido pririštą ant virvės, bet jis lakioja į visus kraštus, o tame ir prieš vėją. Orlaivių galinčių lėkti prieš ne per smarkų vėją yra diktai; todėl atsiranda klausymas, ar padirbtas D-ro Gretho yra geresnis už kitus? Apie tai vienog iš atliktų bandavonių negalima nieko spręsti.

‡ Garsus Santos Damout teip pagerino savo galinti lėkti prieš vėją orlaivį, kad ant galo užsimanė dirbdinti jau didelį orlaivį, vežiojimui ant oro žmonių. Naujas Santos Damouto orlaivys galės patalpinti 16 pasažierių; jis jau beveik padirbtas. Ant bandavonių išradėjas užprašė žymiausius Paryžiaus laikraštininkus.

‡ Išpanijonas Isidoro Cabanyce padirbo ypatišką prietaisą, kurioji mašiną varo saulės spindulių pajiega. Prietaisa ta yra tai juoda geležinė skrynia su augštu kaminu, kuris jungiasi su skrynia. Įšilęs nuo saulės šilumos oras, stegiasi per kaminą išeiti ir suka jam pritaisytą ratą, kuris gali varyti kokią nors mašiną.

‡ Inžinierius Zehsli padirbo dusyk didesnį už garsų Andrees orlaivį, galintį pakelti 28000 svarų sunkenybės, su kuriuom atliks kelionę ant persitikrinimo, kaip ilgai orlaivys, sykį pasikėlęs, gali išbuti ant oro.

‡ Chicagos universiteto pharmacologijos profesorius, d-ras Samuel Mathews, išrado vaistą nuo žandų užvėrimo (lockjaw), kuri tai liga iki šiol nebuvo išgydoma. Vaistas susideda iš keleto druskų (sodium chloridi, sodium sulphatis, sodium citratis ir calcium chloridi), įšmirkščiamas ligoniui po oda. Tą savo išrastą vaistą profesorius esąs išbandęs ant zuikių, kuriems pirma buvęs įleidęs bacillus tetanus, gimdantį užvėrimo žandų ligą. Bandymas pasirodęs užganėdyjančiu ir štai dabar jis tą vaistą išbandė ant sergančio žandų užvėrimu 11 metų vaiko, tulo George Newman. Į trumpą laiką, po įšmirkštimui vaistų, vaikas pasijuto lengviau ir galėjo jau žandus praverti. Jeigu prof. Mathews išradimas pasirodys pilnai pasekmingu, tai ateityj daug žmonių išgelbės nuo grabo dėlei kraujo užnuodyjimų. Jug, sulyg sveikatos užveizdo išduotos statistikos, vien per jaunio ir liepos mėnesį šių metų vienoj tik Chicagoj nuo žandų užvėrimo pasimirė trįsdešimt žmonių!

Isz visur.

‖ Laikraščiai praneša, buk pasimirus popiežiui Leonui XIII, užveizda Vatikano (popiežiaus dvaro), užsimanė Vatikano soduose parengti stebuklais gydančio ligas vandens šaltinius. Mat laike popiežiaus ligos, Lourdes (Prancuzijoj) kunigai atsiuntė popiežiui siuntinį vandens iš Lourdes stebuklingai gydančių šaltinių, pasitikėdami, kad tas vanduo senelį popiežių išgydys nuo smerties ir suteiks jam amžiną gyvastį. Vanduo vienog popiežiaus neišgydė, jis atsiųsto išgerti ne spėjo. Atlikusį Lourdes vandenį kardinolai nutarė supilti į esantį Vatikano sode paprasto vandens šaltinį ir toliau pilti kas dieną po vieną butelį. Tokiu budu popiežiaus sode turėtų but gydančio vandens šaltiniai su tokioms jau ypatybėms kaip Lourdes'e, Prancuzijoj. Ar Vatikano šaltinių vandens turės tokias jau ypatybes kaip Lourdes vanduo, visame, apie tai ne dasižinosime, kadangi į Vatikano sodus pašalinių ne leidžia.

‖ Angliškas kansulis Odesoj ištyrė paskutines žydų skerdynes Kišineve ir dabar atsiuntė savo randuį raportą, iš kurio išpuola, kad ne viskas yra teisybė, ką laikraščiai rašė apie skerdynes. Sužagimai tik trijų moterų likosi patvirtinti, bet daugelis sužagtų, be abejonės, tą slepia. Pasakojimai apie sužagimus 12 arba 13 metų mergaičių remiasi vien ant girdėjimo, bet konsuliui ne pasisekė patvirtinimo to susekti. Paskalą apie kankinimus, laužymus sanarių teiposgi ne galima buvo susekti. Konsulius susekė vien, kad vienam žydui įkalė vinį į akį; žinios apie sulaužymą sanarių mažų vaikų teiposgi ne patvirtintos, apskritai laike skerdynių tik du maži vaikai likosi užmušti. Pagal konsuliaus surinktas žinias, laike žydų skerdynių Kišineve 41 žydas likosi užmuštas, o 303 sužeisti.

‖ Pagal Prusų rando surinktas statistiškas žinias, 1902 m. Prusuose 250 žmonių likosi pasiutusių šunų sukandžiotų. Daugiausiai sukandžiotų buvo provincijoj Šlezijoj; daugiausiai sukandžiojimų pasitaikė piutės mėnesyj. Iš 250 sukandžiotų — 227 arba 90% buvo gydyti Berlyne pagal Pasteuro metodą; iš sukandžiotų 6 paduko ir pasimirė. Iš padukusių: 3 sukandžioti nesikreipė prie daktarų, o 3 buvo gydyti pagal Pasteuro metodą. Iš gydytų tokiu budu pagal Pasteuro metodą pasiutusių šunų sukandžiotų pasimirė tik 1,34%, o iš negydytų, taigi nesikreipusių visai prie daktaro net 13,04%. Teip didelis skirtumas terp mirčių skaitliaus parodo geriausiai pasekmingumą skiepyjimo pagal Pasteuro metodą.

‖ 11 d. piutės, Ryme, naujas popiežius, Pius X, laikė Šv. Povilo koplyčioj mišias, ant kurių susirinko popiežiaus vientaučiai iš Venecijos. Koplyčioj buvo 90° šilumos. Susirinkę patėmyjo, kaip popiežius prie altoriaus pakėlė ir su ištiestoms rankoms prašėsi pagelbos. Butų be abejonės pasakęs prie altoriaus, bet pribėgęs popiežiaus kapelionas Bressa jį palaikė. Bažnyčioj buvo D-ras Davenčia, buvęs naminiu gydytoju dabartinio popiežiaus Venecijoj, kada tas buvo dar tik kardinolu Sarto. Devenčia suteikė pirmutinę pagelbą popiežiui ir nusiuntė pakviesti D-rą Lapponi, bet kol tas atėjo, popiežius atgavo jau pajiegas.

‖ Maskolija įrengė vice karalystę rytinėj Azijoj iš Amuro distrikto ir kraštų paimtų nuo Chinų, taigi iš Mandžurijos ir Kwantung provincijos. Už vice karalių paskyrė, admirolą Aleksiejevą, kuris bus su visu neprigulmingu nuo vidaus ir užrubežinių dalykų ministerijų. Naujam vice karaliui daleista susinešinėti su svetimais kraštais; jis įgauna todėl didesnę valdžią negu koks nors kitas maskoliškas administratorius, ne išskiriant pačių ministerių. Iš naujo savo padavadyjimo matyt, kad Maskolija ne pasitrauks iš jos užimtų chiniškų provincijų.

‖ Prezidentas Reino Westphalijos pramonės parodos Vokietijoj važinėjo ne seniai po Ameriką tirinėti pramonę ir sugrįžęs, savo atskaitoj apreiškė, jog Vokietijoj nėra ką bijotiesi per daug Amerikos pramonės, kadangi ji nestovi augščiau už Europos pramonę. Amerikos fabrikų išdirbimai ne geresni už vokiškus. Darbininkai ir mašinos Amerikos ne geresnės. Prudukcijos kaštai Vokietijoj yra mažesni negu Amerikoj. Europa todėl reikalauja vien neapribuoti, o Amerikos pramonė ne išvengs europinės.

‖ Vadovas pasikėlėlių Macedonijoj pranešė geležinkelių kompanijoms, kad jos nepardavinėtų nė jokių tikietų pasažierams ant Macedonijos geležinkelių, kadangi tie keliai bus išardyti ir trukiai ne galės bėgioti. Kadangi dėl stokos pinigų sultonas ne įstengia sutraukt iems į Macedoniją kareiviams algų išmokėti, tai kareiviai pulkais bėga iš kariumenės ir parduoda revoliucijonieriams ginklus, kad už gautus pinigus galėtų nusipirkti maisto, kurio gyventojai dykai neduoda.

‖ Pagal naują Anglijos rando padavadyjimą, likosi apsunkinta ateivystė į Angliją; pagal naują padavadyjimą, uždrausta atkakti iš kitų kraštų į Angliją: paleistuviaujančioms mergoms, bepročiams, pabėgusiems nusidėjeliams ir ypatoms, kurios ateitėj galėtų but sunkenybe Anglijos valsčiams. Neapšviesti ateiviai gali net į du metu buti išvyti iš Anglijos. Tas gerai, bet kaip ateivystės sunkintojai pirm laiko galės žinoti, koki ateiviai ateityj galės but už sunkenybę Anglijos valsčiams laikyti?

‖ Londono laikraštis ,,Herold'' praneša, buk naujas popiežius už vyriausiąjį visuose žemės kraštuose apginėją katalikiškos bažnyčios paskyrė kardinolą Vincenzo Vanutelli. Šitas kardinolas žinomas yra kaipo karštas pritarėjas Maskolijos. Jį paskirės popiežius Leonas XIII siuntė į Maskoliją kaipo savo delegatą ant apvainikavimo fanatiko Aleksandro III. Matėme mes šitą kardinolą Varšavoj važiuojantį su žinomu Lenkijos budeliu, išgama Gurko.

‖ Australijos parlamentas užgyrė galutinai įvesti prancuziškas mieras visose Australijos Anglijos kolionijose; priėmimą prancuziškų mierų remia ir Anglijos randas. Tokiu budu prie senų netikusių mierų iš didelių civilizuotų kraštų laikosi vien Suvienytos Valstijos Šiaurinės Amerikos; yra vienog viltis, kad ir čia menkai išmananti politikieriai įgaus daugiau proto ir nesipriešįs įvedimui daug geresnių ir praktiškesnių mierų, negu dabartines pesenusios.

‖ Kunigaikštienė Radzivil, kurią sudas pietinės Afrikos nusprendė ant dviejų metų kalėjimo neva už prigavystes ir išnaudojimą valdžią turinčių, likosi iš kalėjimo paleista ir iškeliavo į Angliją. Matyt ne vien Lietuvos kunigaikštienė buvo kalta, bet kalti turėjo but ir augštus užimanti rando eilėse Anglijos politikieriai, nes kitaip ne butų sumažinę bausmės lietuviškos kunigaikštienės.

‖ Londono laikraščiai paduoda, jog viename susirėmime darbininkų su kareiviais Kijeve, Maskolijoj, 60 darbininkų likosi užmuštų. Pagal tuos laikraščius, visi apšviestesni Kijevo gyventojai pritaria darbininkams, kadangi darbininkai reikalauja ne vien geresnių darbo išlygų, bet teiposgi geresnio rando; darbininkai kariauja už laisvę visų Maskolijos gyventojų, šiądien be mielaširdystės išnaudojamų kelių caro tarnų.

‖ Leipcige, augščiausiame Vokietijos sude perkratinėjo provą išleistojo rašto ,,Ne užmušk'', parašyto garsaus maskoliško raštininko Tolstojaus; raštas tas likosi policijos konfiskuotas, o išleistojas atiduotas po sudu. Sudas pripažino Tolstojaus raštą už užgaunantį ciecorių ir neparduotus dar exemplioriaus ir stereotypiškas kliśes liepė išnaikinti.

‖ White Coal Mfg. Co. South Bende, Ind. parengs dirbtuves naujos apkurimo medegos. Tas naujas kuras išrastas Charleso Carpenter, panašus į anglis, bet baltos parvos, padirbtas iš molio ir visokių augmenų, prie degimo neišduoda nė dumų, nė smalkių, ne suodžių. Tas naujas kuras bus geresnis už anglis, tonas jo kaštuos 3 dol. Nežinia tik kiek išduos šilumos, o tas yra svarbiausias.

‖ Ant salos Martinique, Vidurinėj Amerikoj, siautė baisios vėtros, kurios veik visas cukraus, ananasų ir kavos pliantacijas išnaikino. Triobos visuose miestuose ir kaimuose likosi arba sugriautos, arba pagadytos. Žmonių vienog čia ne daug pražuvo. Užtai ant prigulinčios Anglijai salos Jamaica, kur teipogi siautė vėtros, 200 ypatų likosi užmuštų o 500 sužeistų.

‖ 21 Vokietijos universitetą lanko 35082 studentai paeinanti iš Vokietijos ir 2731 svetimtautis. Terp svetimtaučių yra: 860 maskolių, 536 austrijokai, 253 šveicarai, 140 anglijonai, 67 bulgarai, 63 grekonys, 75 italijonai; po tiek jau holandiečių ir serbų, 44 prancuzai, 36 turkai, montenegritų 1, amerikonų 276, azijatų 133, afrikonų 19, australiečių 5.

‖ Anglijos parlamentas užgyrė uždėti ant gyventojų speciališkus mokesčius ant užlaikymo mokyklose tikėjimo mokintojų; tikėjimo gi gali mokintiesi tik tų vaikai, kurių tėvai reikalaus. Mokesčių tų vienog gyventojų dauguma ne nori mokėti. Su tais randas turi ne mažai vargo, kadangi ir jis turi pripažinti, kad besipriešinanti turi tiesą.

‖ Ant salos Jamaikos, Vidurinėj Amerikoj, baisios vėtros labai daug blėdies pridirbo. Ant pataisymo visko, ką vėtra pagadino, reiks kelių metų darbo ir daug kaštų pridėti. Kadangi vėtra nutraukė telegrafų dratus, tai nuo salos ne ateina nė telegrafiškos žinios; nežinia kiek žmonių pražuvo; materijališka blėdis vėtros pridirbta labai didelė.

‖ Ant kapinių mieste Wuerzburge, Vokietijoj, patemyjo atkastus turtingesnių numirėlių kapus. Iš tirinėjimų pasirodė, kad kapus naktimis atkasinėjo kapinių sargas, kuris iš ceikinių grabų išmesdavo numirėlius, o grabus parduodavo senų geležgalių perkupčiams ir iš tokios prekystos turėjo gerą pelną.

‖ Popiežius Leonas XIII mokėjo kalbėti vien: itališkai, lotyniškai ir prancuziškai (į popiežius renka kardinolus, kurie moka prancuziškai, kadangi prancuziška kalba vis vartojama kaipo terptautiška visuose susinešimuose terp viešpatysčių); naujas gi popiežius Pius X moka apie 10 kalbų.

‖ Amerikoniškas konsulis ant salos Martinique pranešė, jog 10 d. piutės ant tos nelaimingos salos siautė baisios vėtros, kurios daug nelaimių pridirbo. Daug žmonių likosi užmuštų; vėtros namus išvartė, medžius iš šaknų išrovė, išnaikino pliantacijas.

‖ 11 d. piutės ant Šiaurinių ir Baltiškų jurių siautė smarkios vėtros, laike kurių paskendo daug laivų ir prigėrė daug žmonių, nors tikro prigėrusių skaitliaus dar nežino. Vėtros siautė teiposgi Prusų Lietuvos ir Latvijos pakrantėse (Maskolijoj), kur teipogi ne apsėjo be žmogiškų aukų.

‖ Prancuzijos sostapilėj, Paryžiuj, tunelyj užsidegė du pilni žmonių geležinkelio trukiai. Iš po jų griuvėsių ištraukė 82 negyvėlių kunu, bet po mašinų griuvėsiais yra dar daugiau negyvėlių. Mena, kad laike tų trukio gaisrų mažiausiai 100 žmonių sudegė arba užtroško.

‖ Bavarijos valdžios išleido padavadyjimą, kuriame tik tokiems dantų gydytojams daleidžia praktikuoti ant toliaus Bavarijoj, kurie baigė Vokietijoj dentistikos mokyklas; bet išsidirbę pirm to daleidimą praktikuoti amerikoniški dentistai gali praktikuoti ir ant toliaus.

‖ Terp anglekasių Westfalijoj, nepaisant ant visų besistengimų daktarų, chemikų liga platinasi vis labiaus. Dabar liga apsireiškė jau terp darbininkų kastynių vidurio Ruhr apskričio, ypač gi smarkiai siaučia terp darbininkų Francisha kastynių.

‖ Macedoniški pasikėlėliai išskerdė gyventojus turkiško namo Kenati, Macedonijoj; tik 20 žmonių pasisekė pabėgti, kitus išskerdė pasikėlėliai. Turkijos randas dalina ginklus mahometonams gyvenantiems Macedonijoj.

‖ Dėl štraikų darbininkų Kijeve, Mažrusijoj, prekysta visai apsistojo; prekės duonos pasikėlė ant 150% ir kįla dar augščiau. Įtaisose vandens traukimo reikėjo prie darbo pastatyti kareivius, kadangi kitaip miestas atsirastų be vandens.

‖ Ant salos Sumatros, pietinėj Azijoj, holandiečiai turėjo smarkų susirėmimą su besipriešinančiais čiabuviais atčiniečiais. Mušyje puolė 300 atčiniečių: holandiečių 7 likosi užmušti, o 51 pašautas. Holandiečiai apėmė atčiniečių tvirtynę.

‖ Saksuose, Vokietijoj, kaime Remtengruen, užsidegė namai dvarponio Neudel. Ugnis užgimė naktyj ir platinosi teip greitai, kad negalima buvo išgelbėti nešančių dvarponio vaikus: šeši vaikai sudegė.

‖ Pietinėj Amerikoj, mieste Mendoza, Argentinoj, siautė smarkus žemės drebėjimai, nuo kurių sugriuvo tulas namų skaitlius ir franciškonų bažnyčios bokštas. Prie to 5 ypatos likosi užmuštos, o daug tapo sužeistų.

‖ Išnyko jau visi nesutikimai Brazilijos su Bolyvija už Acre teritoriją. Balyvija pripažino tą teritoriją Brazilijai, o toji sutinka Balyvijai sugrąžinti kaštus užlaikymo ant rubežiaus kariumenės.

‖ Pereituose metuose ant viso žemės paviršiaus išprodukavo plieno 32 milijonu tonų. Suvienytos Valstijos išprodukavo 12851-000 tonų, Vokietija 7780000 tonų, Anglija 5 milijonus.

‖ 5 d. piutės Charkovoj užgimė darbininkų štraikas. Ant vaikymo štraikierių pašaukė kariumenę, kuri pradėjo šaudyti į pulkus darbininkų ir užmušė jų 60, o pašovė dusyk daugiau.

‖ Europoj, visokiuose kraštuose, kaip antai: Portugalijoj, pietinėj Italijoj, ant salos Sicilijos, net ant salos Kretos ir Vokietijoj pereitą sanvaitę buvo žemės drebėjimai.

‖ Leipcigo universitete nebylys Walther Kuntze gavo daktaro diplioma. Ką jis išmoko, išmoko pats, kadangi jis juk negalėjo girdėti profesorių skaitomų lekcijų.

‖ Rymo laikraščiai praneša, jog su tokiu triukšmu apvainikuotas naujas popiežius Pius X turi širdies ligą, todėl jam ne pranašauja ilgo gyvenimo.

‖ Republikoj Mexico, miestuose: Monterey, Merida, Orizaba, ypač gi ant pussalio Yucatan apsireiškė geltonasis drugis, kuris siaučia gana smarkiai.

‖ Pagal turkiško rando pagarsintas žinias, Okheida distrikte makedoniški pasikėlėliai išdegino 15 kaimų; prie to daug žmonių sudegė.

‖ Maskoliška kompanija išnaudojanti girias Yaba klonyj, Korėjoj, gavo monopolių ir tokiu budu visa Yaba upės klonis atsirado maskolių globoj.

‖ Sieros kastynėse, ant salos Sicilijos, atsitiko smarki expliozija, kurios daug darbininkų likosi užmuštų arba sužeistų.

‖ Pietinėj Amerikoj, republikoj Peru, miestuose Mallando ir Precasmay apsireiškė terp gyventojų azijatiškas maras.

‖ Vulkanas Vezuvius, pietinėj Italijoj, vėl pradėjo mesti ugnį, dumus ir karštus pelenus.

Vietines Žinios.

— Tulas Peter Hedtler, apsirengęs policisto drapanoms ir apsišarvojęs lazda, išėjo nėva tvarkos daboti ant Archer ave. Vakare jis patėmijo vieną vargšą, begulintį ant trepų prie tulų namų, todėl priėjęs pakėlė ir suareštavo jį, iškratė jam kišenius ir rastus pas suareštuotąjį 6 doliarus pasiėmė sau. Etzkorn — toks suareštuotojo vardas — skėlė policistui į žandą ir pradėjo šauktis pagelbos. Pribuvę kiti policistai pažino, kad Hedtler visai nėra policistų, bet paprastu vagilium, kurs po priedanga policistų uniformos norėjo sau pasipelninkauti. Hedtler likos suareštuotas ir nugabentas į policijos kalėjimą.

— Kontraktorius namų malevojimo, John M. Stiles, apskundė darbininkų uniją ant 50 tukstančių doliarų atlyginimo už tai, kad unija savo štraikais ir boykotais pridariusi jam daugybę pragaiščių. Jis lygiai priimdavęs į darbą unionistus, kaip ir neprigulinčius į uniją darbininkus, bet pirmutiniejie veik sustraikuodavę, kad neunionistai butų nuo darbo prašalinti. Kandangi jis turėjęs daugybę kontraktų padaręs su namų savininkas, bet dėlei nuolatinių štraikų negalėjęs jų atlikti, tai unija turinti dabar jam jo pragaištį atlyginti su 50 tukstančių dol.

— Miesto sveikatos užveizdas surado, kad pieninkai, pardavinėjanti pieną gyventojams, pieną teip atskiedžia vandeniu, kad jame visai mažai belieka maitingų dalių. Ikišiol apskųsta jau 90 pienininkų, kurių byla bus neužilgo perkratinėta sude. Pienininkai teisinasi, kad jie gauną nuo savo pristatytojų farmerių. Jei pienas esąs atskiestas, tai ne jų tame kaltė esanti, bet farmerių.

— Tulas 23 metų vaikinas Floyd Gardner, užpykęs ant seserų užtai, kad ji ant pikninko šoko ir linksminos, nepaisėdama ant gedėjimo dienų dėlei motinos mirties, parėjęs namo sumušė seserį, o paskui, paėmęs karbolinės rugšties, atsigerė ir tuojaus pasimirė.

— Ant geležinkelio linijos Chicago Terminal Transfer Co., netoli Loomis str., atrastas nepažįstamo žmogaus lavonas. Jo kišeniuj rasta $24.27. Nelaimingą turėjo trukis suvažinėti.

Draugyscziu Reikalai

Pikninkas, Pikninkas!

Schenectady, N. J. Dr-te Sz. Kazimiero tures savo pirma metini pikninka subatoj, 5 rugsejo, Collins Lake Scotia darže, prasides 10 val. ryto. Inženga 25c ypatai. Imkit State Street Scotia kara, kurs daveż iki pikninko daržui Daržas gražus, viduryje ažerelis, ir valteles pasiplaukineti. Grajys gera muzika, kiekvienas bus užganedintas. Visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia atsilankyti, o visi busite gražiai priimti. (28—8)
K. O. Apekunas.

Naujas Liet. Independent Kliubas.

Chicago, 27 d. beržello susitvere czia naujas lietuviszkas Independent Kliubas, prie kurio isz karto prisirasze 48 sanariai. Mieriu Kliubo: paszelpa ligoje ir pagrabine ir parupinimas sanariams ukesystes popieru, tai yra: kad kiekvienas lietuvys prisiraszes prie szio Kliubo, o neturintis amerikoniszku popieru, per rupesti Kliubo gales lengvai tokes gauti; paszelpa: ligoje $5.00 ant sanvaites, o ant pagrabo $50.00. Kliubas laiko savo surinkimus pas Petra Szlaki, 3321 Auburn, ave., kur, norinti gali ateiti ir prisiraszyti. Todel ir užkvieczіame kuodaugiausiai lietuviu ateiti ant Kliubo susirinkimu ir prisiraszyti, nes musu Kliubas stovi gana gerai. Kliubo administracija: Petras Szliakis, prez.
Frank Kudirka, prot.sek.
(28—8) Frank Szcziuka, kasier.

Pigiai ant pardavimo geras saliunas vietoje lietuviu apgyventoje, ant dideles ulyczios, kuria daugybe karu prabega, szale Freiheit Turner sales. Parsiduoda isz priežasties savininko ligos.
Atsiszaukite pas:
Wm. Pikeli,
3401 So. Halsted St., kerte 34-tos ul.

Pigiai ant pardavimo murinis namas su lotu, neszantis $32 randos ant menesio, arti Mc Cormiko fabriku. Parsiduoda isz priežasties savininko isz miesto iszvažiavimo. Atsiszaukite po nr.
22 Kroll St., Chicago, Ill.
(28—8)

Nauja knyga.

Gamtos istorija, pagal Povila Bert, verte Dras A. Baceviczia, spauda ,,Lietuvos'' Chicago, puslapiu 209. Knygele su daugeliu paveikslelių: gyvuliu, vabalu, žuviu, žmoniu, medžiu ir akmenu trumpai, aiszkiai ir suprantamai iszaiszkina mums gamtos istorija, ypacz tuos dalykus, kuriuos kiekvienas žmogus privalo suprasti. Preke.........50c

GAMTOS PAJIEGOS

IR KAIP IŠ JU NAUDOTIS.

Pagal Bitnerą.

čių prie lokomotyvų prietaisų. Bėgant trukiams ant augštesnių kalnų, varantis lokomotyvos ratas turi pergalėti ne tik besitrynimą visų vagonų ratų ir jų ašių, bet turi dar pakelti ant palinkusio paviršiaus visą trukį;

Dantuotas geležinkelis ant Piloto kalno, Šveicarijoj.

tokiame atsitikime, jeigu kalnas statesnis, besitrynimo į rėles varančių lokomotyvos ratų neužtenka ir lokomotyva ne įstengia užtraukti trukio ant kalno. Ant tokių kalnų geležinkelių paskutiniuose laikuose įvedė ant kelio vidurio dantuotą rėlę, ant kurios remiasi teiposgi dantuotas ratas; tas ratas ir varo ant kalno visą trukį, ko stovinti ant lygių rėlių lokomotyvos varymo ratai ne įstengtų padaryti.

Tokiais geležinkeliais yra tuli Alpų kalnuose geležinkeliai, geležinkelis ant Washington kalno Šiaurinėj Amerikoj, teiposgi geležinkeliai Himalajų kalnuose, Indijose.

Ant pakėlimo trukio daugiaū negu ant 45—50 gradusų pakelto paviršiaus ne pakanka besitrynimo ratų ir sunkiausios lokomotyvos; ten todėl reikia turėti lokomotyvą su dantuotais ratais, kurie bėga padėta ant vidurio dantuota rėle. Šitas sistemas, išrastas inžinieriaus Riggebacho, pirmiausiai likosi pritaikytas 1870m. ant Rigi-Culm geležinkelio. Sistemas Abto turi rėlę sudėtą iš dantuotu dalių, o lokomotyva turi dvi mašini, iš kurių viena varo paprastus lokomotyvos ratus ir tokiu budu naudojasi ir iš jų besitrynimo į lygias rėles, kita — varo dantuotą ratą, įsikabinusį i rėlės dantis.

Apart to yra dar Tello sistemas, prie kurio lokomotyvos turi ratą ties viduriu, kuris spaudžia ties viduriu padėtą rėlę.

Ant galo ant augštų kalnų geležinkelių pritaikyti dar teip vadinami virviniai geležinkeliai su pritaikymu drauge dantuotų rėlių ir ratų, su kurių pagelba, nors virvė ir nutruktų, galima umai sustabdyti trukį.

Kol žmonės nedasiprotėjo pritaikyti dantuotų rėlių ir ratų, teiposgi virvinių lokomotyvų, ant augštesnių kalnų geležinkelių trukiai negalėjo bėgioti.

Prie virvinių kalnų geležinkelių paprastai sujungta pora trukių ir tokiu budu bėgančio nuo kalno žemyn trukio sunkumo pajiega susinaudoja ant užtraukimo ant kalno kito, bėgančio nuo apačios ant kalno trukio; abudu trukiai, taigi besileidžiantis ir besikeliantis, sujungti virvėms apimančioms besisukantį volelį. Tokiu budu viens virvės galas kįla augštyn, o kitas leidžiasi žemyn; ant vidurio kelio trukiai susitinka ir jeigu kelias turi tik vieną rėlių porą, čia buva padirbtas prasilenkimas, važiuojanti žmonės, jeigu jiems patinka, gali persėsti iš vieno trukio į kitą.

Virvinių kalnų geležinkelių trukiai kaip kur ne turi varymui lokomotyvos, pajiega varanti trukius augštyn ir leidžianti žemyn yra pats trukių sunkumas. Ant daugumos vienog tokių geležinkelių į pagelba pridėtas dar varymo motoras; prie to motoras tankiausiai naudojasi iš pajiegos vandens puolimo, žinoma, kur tokia gamtos pajiega yra; kitur pritaiko garą arba elektriką ir tt. Kaip kokiose vietose iš virvės naudojasi tik ant dalies kelio, kur kitoks pritaisymas ne parankus, ir tokiose vietose einantį pryšakyj vagoną sujungia su virve.

Besitrynimas sunaudotas ant parengimo tulų stabdymo prietaisų. Ant besitrynimo paremtos tulos mašinos, iš kokių žmonės naudojasi prie darbo. Teip, besitrynimas diržo į tam tikro rato paviršių perduoda pajiegą čielai eilei ratų fabrikuose; besitrynimu tekilo tekina peilius ir visokius įnagius; nulyginimas metalių, šlifavimas stiklo žiuronams, fotografijoms, veidrodžiams paremtas teiposgi ant sunaudojimo besitrynimo.

Sudėjus viską, ant galo pasirodys, kad nauda, kokią apturime nuo besitrynimo, yra didesnė už blėdį, kokią nuo jo apturime; besitrynimas neatbutinai reikalingas gamtoj. Vaikščiojimas žmogaus paremtas ant besitrynimo, prie kiekvieno žingsnio, kojos į žemę; jeigu ne butų besitrynimo, mes prie vaikščiojimo ne galėtume pakelti kojos ir patraukti ją toliau į pryšakį, kiekvienas pasikėsinimas gimdytų tik čiuožimą abiejų kojų. Darodymą to mes matome ant sunkumo vaikščioti ant slidžių grindų arba lygaus ledo, ypač jeigu musų čebatai turi naujus padus, nors ir ant ledo besitrynimas visgi yra, nors mažesnis negu ant šiurkščios žemės. Jeigu ne butų besitrynimo, nė žmonės, nė žvėrys ne galėtų vaikščioti.

Be trynimosi nė joki kunai ne galėtų gulėti ant vietos, jeigu paviršius, ant kurio jie guli, nors truputį butų palinkęs; ką geriausiai matome aut vandens, nors jis ir ne liuosas nuo besitrynimo. Visi kalnai iš nė stangių, tvirtai sulipusių medegų, nugriutų ir susilygintų su slėnims. Ant kalnų šonų ne galėtų užsilaikyti pasidarusi iš supurpėjusių medegų vaisinga žemė, kalnai butų tik iš stangių, tvirtų medegų, jų šonai butų visai nevaisingi. Gamtoj butų tik kieti, pliki kalnai ir horizontališkos, be jokių kalvų lygumos vandenų lygioj gilumoj užlietos. Ant tokio žemės paviršiaus, suprantama, ne butų nė dirbamų laukų, nė kaimų, nė miestų, kadangi, kaip kiekvienas numano, vandenyj ne gal but nė kaimai, nė miestai, nė apdirbti laukai. Išnykimas besitrynimo ne tik ne butų naudingu, bet atgabentų neišpasakytą blėdį; žemė butų lygioj gilumoj vandeniu ant viso savo paviršiaus užlieta, kaip buvo prieš daugelį amžių, kada ji vos užsidengėsukietėjusia pluta; pliki kalnai, laikui bėgant, ir turėtų but išnaikinti ir tie nugriutų į lygumas ir tokiu budu visas žemės paviršius susilygintų, o ant lygaus paviršiaus butų vien vanduo.

Tėmydami visokius apsireiškimus gamtoj, mes matome, kad toks surėdymas, koks šiądien yra ant žemės, yra reikalingu; prie dabartinių sanlygų gali but tik toks gamtiškas surėdymas, koks šiądien yra. Viskas, kas mums rodosi vodingu, yra reikalingu ant neperstojančio išsivystymo visos pasaulės; gamta mat turi rupintiesi ne vien apie tą, kas mums žmonėms patinka, bet apie reikalus ir naudą visos pasaulės; žmonės turi taikytiesi prie tokių sanlygų, kokias gamta sutvėrė. Musų protas ne gali visko apimti, todėl ne galime suprasti visko, kas darosi gamtoj: kartais tas, kas mums rodosi vodingu ir nereikalingu, pasirodo neatbutinai reikalingu.

7. Senovės budavonės. — Archimedes, jo ištirimai ir mirtis.

Visi, kam pasitaikė matyti liekanas senovės budavonių, stebisi iš to, kas užsiliko. Egipto paramydos, sfinksai, obeliskai, asiriškai-babiloniškų rumų griuvėsiai, teip vadinamos kikliopiškos budavonės, nugališki paminklai, kaip antai: dolmenai, memgyrai ir kitokios liekanos darbo žmonių priešistoriškų laikų — viskas vertas nusistebėjimo. Mes matome, koki dideli akmens buvo suvartoti ant tų budavonių. Tose budavonėse yra tokio didumo akmenys, kurių pakėlimas ant tų vietų, ant kurių jie stovi, ir su dabartinių civilizuotų tautų prietaisoms ir mokslu, ne butų lengvas; prie dabartinių budavonių tokių didelių akmenų ant budavonių civilizuoti žmonės nė ne vartoja, nors juos pakelti apšviestam, turinčiam tam tikslui reikalingas prietaisas, rodosi, turėtų but lengviau, negu žmogui priešistoriškų laikų, kadangi jie ne turėjo tokių prietaisų, kokias turi šiądien civilizuoti žmonės, neturėjo nė tokio mokslo.

Du egiptiški obeliskai.

Iš tikro priešistoriškų laikų žmonės, palikę tas nusistebėjimo vertas budavones, didesnėj dalyj ne tik nepažinojo geležies, bet nepažinojo nė jokių metalių.

Mašinos, kurios palengvina civilizuotam žmogui darbą, priešistoriškuose laikuose ne buvo žmonėms pažįstamos, jie beveik nė jokių mašinų ne vartojo prie savo darbų — tuose laikuose ne galėjo but nė kalbos nė apie garo, nė apie kitokias žmonių prie darbo įkinkytas pajiegas — žmogus viską turėjo atlikti vien savo locnoms pajiegoms, iš gamtos pajiegų jis dar naudotiesi ne mokėjo.

Šiaurinėj sienoj senovės Baalbeko žinyčios griuvėsių užsiliko toki dideli akmens, apie kokius ne gali turėti supratimo šios dienos triobų statėjai; tie neišpasakyto didumo akmens sienoj priglausti prie viens kito teip lygiai ir tvirtai kaip murytos plytelės musų laikų budavonėse.

Dalmenas.

(Toliaus bus.)

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Izidoriaus Samio isz kaimo Erbiszkiu ir Antano Szvesczio isz kaimo Eržvilkos, abu Eržvilkos parap., Raseiniu pav., Kauno gub. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Aug. Sanduck,
145 Broadway, Campridgeport, Mass.

Pajieszkau savo draugu, Jono Brazauskio, Antano Vaitkeviczlaus ir Juozapo Jonaiczio, visi Kauno gub. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
V. Novicky,
1418 S. R. St., Calumet, Mich.

Pajieszkau Jono Mecziaus, ir Jono Ubio, Kauno gub., Telsziu pav., Lukes parap. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Izidorius Stasiulis,
60 Barber St., Chicago, Ill.

Pajieszkau savo pusbrolio, Vincento Mickeviczlaus, Vilniaus gub., Traku pav., Nedzingo vol., kaimo Mikniumu, 15 metu kaip gyvena Amerikoj. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso.
Jos. Mickeviczius,
15 River St., Exeter, N. H.

Pajieszkau savo draugo, Matjosziaus Uszczilo, Juozo Petraiczio ir Matjosziaus Žukaucko, visi trys isz Suvalku gub., Petraitis ir Žukauckas isz pavieto ir parap. Vilkaviszkio. Jie visi gyveno Esuose, Prusuose, isz ten atkeliavo Amerikon. Turiu svarbu reikala. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso.
Karalius Orentas,
Michigan Carbon Works, Detroit, Mich.

Pajieszkau savo brolio, Juozapo Sungailos pereita pavasari, kovo menesyj gyveno jis Henry, W. Va. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso,
Peter Sungaila,
Box 106, Hudson, Pa.

Pajieszkau Izidoriaus Jokubausko, Kauno gub., Raseiniu pav., Vidukles parap., kaimo Vailabu, gyveno Elizabeth N. J. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
James Soroczka,
Box 86, Lake Creek, Ill.

Aukos kankintiniams.

Surinktos ant baliaus pas Jona Grite, Cleveland, O.:

Jonas Grite	.50
Ona Gritiene	.50
Edvardas Grite	.25
Mikolas Jakubinas	.50
Karolius Rutkus	.50
Jonas Jokubonis	.25
Vincas Sobolauckas	.25
Ona Sobolauckiene	.25
V. A	.10
Kazimieras Voliukas	.10
Marijona Voliukiene	.10
Mateuszas Rakauckas	.10
Andrius Senkus	.15
Marijona Senkauckiene	.10
Petras Tamoszauckas	.10
Mare Tamoszauckiene	.10
Ona Tamoszauckiute	.05
Franas Tamoszauckas	.10
Danielius Kriszcziunas	.10
Jurgis Adomaitis Saliuninkas	.10

Szia suma paskirsto szitelp: Kasztams pasiuntimo delegato in Nyderlandija $2.00; mokslaeiviams $1.20; Kankintiniams $1.00

Surinktos ant vestuviu St. Brazaucko su St. Matulevicziute New Britain, Conn.

Juozapas Vidutis	$1.00
Stanislovas Brazauckas	.50
Stase Brazauckiene	50
Jurgis Filypauskas	.25
Benedikta Masziukiute	.25
Ona Ulinskiute	.25
Klemensas Szvegžda	.25
Antanas Bluožas	.25
Elena Pascus	.10
Domininkas Savickas	.10
Antanas Ivanauckas	.25
Juozapas Tutlis	.25
Antanas Navickas	10
Ona Navickiute	.10
Bonifacas Nemira	.10
Teof Dulinskas	.50
Antanas Baukus	.15
Myk. Mingilas	5
Liudvikas Szublickas	.10
Petras Leseviczia	.10
Franas Veta	.10
Juozapas Juzavitas	.10
..... Žalgevyczia	.20
Agota Brazauckiute	.25
Vladislovas Radiszauckas	.10
Kazim. Raszys	.15
J. Matulevicziute	.25

Glasgow, Scotland lietuviai ant savo baliaus sudejo:

A. Miciavycza	1szil.
K. Katauskas	1 „
J. Bernotaitis	1 „
J. Bernotaitis	1 „
J. Grigaitis	1 „
J. Stankeviczia	1 „
L. Szleinys	1 „
J. Szaltmeris	1 „
J. Augaitis	1 „
M. Sziartvietis	1 „
J. Aliaksaitis	1 „
Sykiu 11szil.	=$2.65

Surinkta per Jos. Turauska ant krikszttynu pas J. Raulukaiti, Lynn, Mass.

Juozas N. Turauskas	50
Jonas Turauskas	.25
Ona Turauskiene	.25
Antanas Babilius	.25
Petronele Babiliene	.10
Antanas Milius	.25
Jonas Balkus	.25
Juozas Gudaitis	.25
Zigm. Gudaitis	.15
Ona Gudaitiene	.10
Petras Lesbertas	.25
Vincas Vengraitis	.25

Surinkta pas Jona Turauska, Cambridgeport, Mass.:

Petras Latvinskas	.50
V. Danielius	.25
J. Driginczius	.25
V. Stacziulauskas	.25
Juozas Turauskas	.75
Sykiu	$2.00

paskirta teip: Mokslaeiviams $2.00; Kankintiniams $2.00 ir Visztaliui 85c.

Isz Goodell, Wis.:

R. Puiszis	.50
M. Rakauskas	.50
F. Kriszcziunas	.50

Isz szios sumos skiria ant mokslaeiviu 75c ir kankintiniam....75c.
Buvo $476.53
Sykiu $489.23

„AUSZROS" Dr-tes fondas, besimokinancziai lietuviszkai jaunuomenei.

Mot. Mažeika New Britain, Conn......50
So. Boston'e, Mass. surinkta per Andriu Gumauska ant susirinkimo:
Juozas Turauskas..........25

Jonas K. Jaroszeviczia	.25
Antanas Juszkauskas	.25
Juozas Matukaitis	.25
Jonas Strimaitis	.25
Sykiu	$1.25

Surinktos pas Jona Grite Cleveland, Ohio..........$1.20

Isz surinktu Jono Turausko Lynn, Mass. ir Cambridgeport, Mass.........$2.00
Goodell, Wis..........75
Buvo $417.04
Sykiu $422.74

Aukos VISZTALIUI.

J. Matulevicziute New Britain, Conn...25
Ona Ulinskiute..........25
Isz surinktu Jono Turausko Lynn, Mass. ir Cambridge, Mass. .85
Buvo $11.04
Sykiu $12.43

Aukos ant kasztu delegatui in Nyderlandija.

Isz surinktu pas Jona Grite Cleveland, O. $2.00
So. Bostono Lietuviu Ukesu Dr-te..........$9.00
Buvo $9.00
Sykiu $20.00

Pranešimas savo kostumeriams.

Sziuomi praneszu guodotiniems tautiecziams ir Draugystems, kurie turejote reikalus su manim pirkime laikrodeliu, armoniku ir tt., kad asz dabar persikeliau isz po 3111 So. Halsted St., ant 3138 Lowe ave., todėl kas reikalaujate katalogu nuo Armoniku, laikrodeliu ir kitu daigtu, raszydami visados dekite nauja žemiau parodyta adresa.

Turiu už garbe szirdingai padekavoti tiems tautiecziams, kurie nuo manes ka nors pirko ir pasitikiu kad ir ant toliaus manes neužmirszite.

Su guodone
(28—8) M. J. Damijonaitis,
3138 Lowe ave., Chicago, Ill.

AR NORI?

Ar nori geru, ir naudingu knygu? Jei teip, tai dabar gali pasirinkti kokiu nori isz "Lietuvos naujausiai iszleistu knygu.

Jei nori mokintis angliszkos kalbos, tai nusipirk **"Žodyna lietuviszkos ir angliszkos kalbu."**

Jei nori dasižinoti koki kur gyvena žmones ant musu žemes, koki Europoj, koki Amerikoj, Azijoj, Afrikoj, Australijoj ir ant visokiu po mares iszsimeczlusiu salu, nori žinoti kaip seniai kur jie atsirado, nori pamatyti ju paveiksus, kaip jie iszrodo, ka jie veikia, kokia kalba vartoja, kaip vaikus augina, kaip mokina, kokio kurie tikėjimo (vieros), nuo kada ir nuo ko kurie tikejima perеme, kokios ju bažnyczios, kokios dievmaldystes ir žodžiu sakant nori dasjžinoti visa žmoniu istorija, tai nusipirk knyga **"Ethnologija"**, o joje viska rasi.

Jei nori dasižinoti monu ir burtu paslaptis, kokiu budu juos magikai padaro, tai nusipirk knyga **"Paslaptys magijos bei Spiritizmo"**, o isz jos viska dasižinosi.

Jei nori dasižinoti apie gamtos mokslus, tai nusipirk knygas: "Akyvi apsireiszkimai sviete", "Apie Žeme", "Senu gadyniu isznyke sutverimai" "Biologija", "Svieto pabaiga" ir tt., o isz, tikrai apsiszviesi.

Jei nori gražiu pasakaicziu ir juoku, tai nusipirk knygeles "Gyvenimo vaizdeliai", teipgi teatraliszkas: "Dede atvažiavo", "Žile galvon velnias vuodegon", "Geriaus veliaus negu niekad" ir szimtus kitokiu turime gražiu pasaku.

Pas mus teipgi gali gauti visokiu abrozu, abrozeliu, ražancziu, szkapleriu, kryželiu, puikiausiu gromatoms popieru, uikiausiu ant svieto pavincziavoniu pavydale kortu ir pavydale kvietku bukietu, guminiu lytaru, drukuojamu maszinu, auksiniu fontaniniu pluksnu, mapu, atlosu ir tt.

Raszyk tuojaus, o gausi katalioga.

Jei nori pasiųsti pinigus in kraju, tai siusk tiktai per mus, o visada gerai ir greitai suvaikszczios. Musu name talpinasi randava paczto stacija, žinoma po No. 60, tad mes tik galime kiekvienoje dienoje siuntinius iszleisti.

Jei reikalauji szifkortes, tai pirmiau klausk pas mus szifkorcziu prekiu, nes mes turime visas linijas ir tik pas mus gali gauti kokia nori nuopigiausios ki brangiausios Ko tik reikalauji raszyk o gausi prekes, kataliogus ir viska ko tik reikia.

Adresuok:
A. OLSZEVSKIS,
924 33-rd St., Station 60,
CHICAGO, ILL.

MALDAKNYGES.

Mažas Aukso Altorius, katalikiszka maldu knygele. Maldos yra rytmetines, wakarines, prie spawiednes, komunijos, misziu, miszparu ir daugybe kitu; misziu maldos su abrozeliais; miszparai giedami lietuwiszki ir lotiniszki; daug lotyniszku giesmiu giedamu prie isztatymo SS. Sakramento, procesiju, pakrapinimo ir tt. Yra 6 litanijos: psalmes Sz. Marijos P. ir Karaliaus Dowido; aktai, ražancziai, stacijos, karunka, keliolika szwentu giesmiu ir tt. Yra tai naujausia ir gražiausia knygele isz wisu lietuwiszku maldaknygiu, daili, balta, slidi popiera; stambus, aiszkus drukas Miera $3\frac{3}{4}$x4$\frac{1}{2}$ coliai. Szitu knygeliu apdarai ir prekes yra sekanczios:

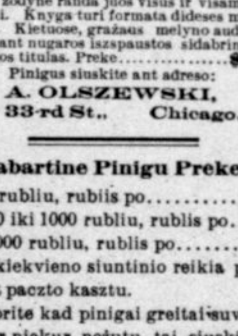

No. 1. Mažas Aukso Altorius, prastais drutais apdarais, auksintais krasztais, be apkalimo..........50c.

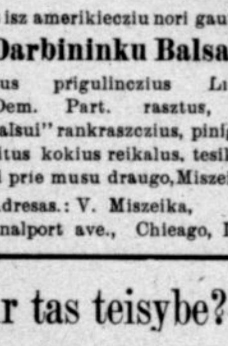

No. 2. Mažas Akso Altorius, prastais, drutais apdarais, auksintais krasztais, apkaustytoms briaunoms pasidabruotomis bletelemis su kabute..........75c.

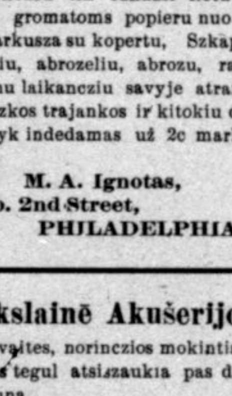

No. 3. Mažas Aukso Altorius, moroko skuros minksztais apdarais, apwaleis kampais, auksinti krasztai, paraszais ir kwietka..........$1.25

No. 4. Mažas Aukso Altorius, francuziszkos gluodnios skureles apdarais apwaleis kampais, auksinta kwietka, kryžius ir krasztai..........$1.50

No. 5. Mažas Auksto Altorius, apdeta baltais sloniaus kaulelials, su 3 medalikeliais, aksomo nugara, apkaustytos kriaunos sidabruotomis bletelemis, su kabe, auksinti krasztai..........$1.50

No. 6. Mažas Aukso Altorius, baltos celiuliodos apdarai, iszkilusios kwietkos, su kauline kabute, auksinti krasztai...$1.50

No. 7. Mažas Aukso Altorius baltos celiuliodos apdarai, kwietkos ant wieno szono iszkiotos sidabru ir perlu, su dwiem kaulinemis kabutemis, auksinti krasztai..........$2.00

Knygeliu No. 6 kaip ir 7 kwietkos newienokios, beweik kiekwienos knygeles kwietku iszmarginimas wis kitokis

Naujausios Knygos.

35. Gyvenimo Vaizdeliai susidedanti isz sekancziu gražiu pasakaicziu: Atsisveikinimas; — Vagis; — Kas kaltas; — Gatvės vaikas; — Paparczio žiedas: — Miszko sargas; — Signalas; — Keleivis. Chicago, Ill. 1902. pusl. 99..........15c

210 Dede atvažiavo. Komedija viename akte. Pusl. 62. Draugystes užsiimanczios teatru loszimu ras szioje knygeleje nauja ir pilna juoku perstatyma, kuris užganedins ir geriaus publika. Yra tai graži komedija, o jos perstatymui reikia tiktai szeszlu ypatu. Szita komedija buvo kelis kartus loszta lietuviszkos draugystes Peterburge, Maskolijoje. Ji yra maskoliszkos valdžios cenzuruota ir cenzuros daleidimas yra ant knygutes ruskomis litaromis atspaustas. Todel ja galima ir in Lietuva parsiunsti, Maskolijos valdžia jos parsiuntimo nedraudžia..........20c

215 Geriaus veliaus negu niekad. Komedija viename akte. Pagal lenkiszka sutaise K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 48. Szita knygute teip kaip ir No. 210 yra Maskolijos cenzuros daleista ir gali buti Lietuvon siuncziama..........15c

331 Žile galvon — velnias vuodegon. Komedija viename akte. Pagal lenkiszka sutaise M. P-is. Chicago, Ill., 1902, pusl. 31. Szita knygute teip kaip ir No. 210 yra Maskolijos cenzuros daleista ir todel gali buti Lietuvon siuncziama...10c

569 Svieto pabaiga. Isz rusiszko verte Pr. Sjulelis. Chicago, Ill., 1902, pusl. 31. Kas nori dasižinoti kada bus svieto pabaiga tegul perskaito szia knygele..........10c

630 Ethnologija arba mokslas apie žemes tautas. Pagal D-ra M. Haberlandta parasze Szernas. Chicago, Ill., 1903, pusl. 667. Yra tai svarbiausia moksliszka knyga apie viso svieto žmonis. Ji parodo visu vieszpatyscziu, visu žemes krasztu žmonis, ju kilmes, parva, tikejima, paprocziius, užsiemima ir abelnai viska. Isz patilpusiu joje fotografiju matysite, kad ant musu žemes randas žmoniu gražiu, prastu, biauriu ir net biauresniu už paczia bezdžione, randasi net ir tokiu, kuriu visas kunas plaukais apželes, o veidas į bezdžiones panašus. Rasztas szventas sako: „Sutvere Dievas žmogu ant abrozo ir paveikslo savo", bet, kad pažvelgsite in veidus visokiu žmoniu veisliu pamatysite dideli ju nevienoduma ir tada ateina klausymas, kurie isz ju yra panaszus paveikslui Dievo, ir kas-gi sutvere tuos biaurinosius žmones? Kas nori dasižinoti kiek ant svieto visokiu žmoniu veisliu randasi, kur kokia veisle gyvena, kuom užsiima, kaip minta, kaip tiki, kaip meldžiasi, kaip mokinasi ir pamatyti ju paveikslus, kaip jie iszrodo, tegul perskaito szia knyga, o joje ras gryna ir pilna žmonijos istorija. preke..$2.00
Apdarytos..........2.50

971 Užmuszimas caro Aleksandro II. Parasze Jonas Gražys. Iszleido Susiv. Liet. Laisv. Chicago, Ill., 1903, pusl. 38. Knygute apraszo kylima ir lankstymasi revoliuciiszko judejimo Rusijoj, kova su carizmu ir, kaipo pasekme tos kovos, užmuszima minetojo caro. Velytina kiekvienam darbininkui ja perskaityti..........15c

1326 Naujausias ir didžiausias žodynas lietuviszkos ir angliszkos kalbu, sutaisytas Antano Lalio. Chicago, Ill., 1902, turintis puslapiu 390. Rasite jame visus lietuviszkus žodžius iszguldytus in angliszka kalba, kiekvienas žodis paženklintas kursivomis litaroms prie kokio jis gramatikos skyriaus priguli, žodžiai sustatyti alphabetiszkai teip, kad koki tik žodi nori gali ji su viena sekunda atrasti. Szi žodyna reikalauja ne tik mokinantiesi, bet ir tie kurie moka angliszka kalba, nes ne viens isz mokancziuju visu žodžiu nežino, o sziame žodyne randa juos visus ir visame isz jo naudojasi. Knyga turi formata dideses musu Geografijos. Kietuose, gražaus melyno audimo apdaruose, ant nugaros iszspaustos sidabrinemis litaromis jos titulas. Preke..........$3.00

Pinigus siuskite ant adreso:
A. OLSZEWSKI,
924 33-rd St., Chicago, Ill.

Dabartine Pinigu Preke.

Iki 500 rubliu, rublis po..........52½c
Nuo 500 iki 1000 rubliu, rublis po...52½c
Virsz 1000 rubliu, rublis po..........52½c

Prie kiekvieno siuntinio reikia prideti 30c. ant paczto kasztu.

Jei norite kad pinigai greitai suvaikszcziotu ir niekur nežutu, tai siuskite per "Lietuvos" redakcija.

Kas isz amerikiecziu nori gauti
"Darbininku Balsa"
ir kitus prigulinczius Lietuviu Soc. Dem. Part. rasztus, siusti "Dar. Balsui" rankrasczcius, pinigus ar tureti kitus kokius reikalus, tesikreipia su tuomi prie musu draugo, Miszeikos.
Adresas.: V. Miszeika,
95 Canalport ave., Chicago, Ill.

Ar tas teisybe?

Jeigu nori ka gauti kaip tai: visokiu knygu kokiu tik randasi lietuviszkoj kalboj, gromatoms popieru nuo 1c iki 30c už arkusza su kopertu, Szkaplieriu, ražancziu, abrozeliu, abrozu, raszomu plunksnu laikancziu savyje atramenta, lietuviszkos trajankos ir kitokiu daigtu tai raszyk indedamas už 2c marke ant adreso:
M. A. Ignotas,
943 So. 2nd Street,
(28—8) **PHILADELPHIA, PA.**

Mokslainė Akušerijos.

Lietuvaites, norinczios mokintis akuszerystes tegul atsiszaukia pas daktara Graicziuna.
167 W. 18th St., kerte Union St.
(11—9) Chicago, Ill.

Deimanto Elektrikos Kryžius.

Jis teipgi vadinamas Wolto Kryžiumi, iśrastas Austrijoje prieś keletą metų ir tuojaus tapo vartojamas Prusuose, Prancuzijoje, Skandinavijoje ir kitose Europos vieśpatystėse kaipo vaistas nuo reumatizmo ir kitokių ligų.

Deimanto elektriškas kryžius gydo: reumatizma, neuralgiją, kryžiaus skaudėjimą, vidurių skaudėjimus, silpnumą, nerviškumą, nemigą, hysteriją, paralyžių, epilepsiją, apopleksiją, dusulį, trukuma proto, nuomirinį, užkrėtimą kraujo, nežlebčiojimą, stoką apetito ir vidurių skaudėjimus.

Lengvuma pajaučis po kelių adynų, kartais po kelių dienų. Szi kryžių privalo nešioti dieną ir naktį ant šilkinio šniurelio užsikabinęs ant kaklo teip, kad kryžius karotų sulyg duobutės po krutine atgręžtas mėlynaje puse į kuną.

Prieš užsikabinimą ir po užsikabinimui sykį ant dienos reik tą kryžių įmerkti į vasarošiltį acta ant poros minutų. Vaikų kryžius reikia merkti į silpnesnį actą.

Prekė šio kryžiaus $1.00. Siuntimo kaštus Suvienytose Valstijose ir Kanadoje mes patys apmokame. Gvarantuojame kad šis kryžius yra geresniu vaistu už elektriška dirža, kurs nuo 19—20 sykių yra brangesnis. Geresnio vaisto už ši kryžių nėra, todėl jis privalo rastis kiekvienuose namuose, pas kiekviena žmogų, sveika ar ligotą.

Prisiųsk $1.00 per expresa ai pačto Money Orderi, arba registruotoje gromatoje, o mes prisiųsime Deimanto Elektrišką Kryžių DYKAI. 6 kryžius gausi už $5.00.

Tukstančius padėkavonių gauname nuo ypatu išsigydžiusių su pagelba šio kryžiaus. Žemiaus patalpiname viena iš tokių padėkavonių:

NEW ORLEANS, LA. Liepos 28, 1902. Guodotins Pene!— Čia prisiunčiame Jumis $5.00 ant penkių elektriškų kryžiu. Pirmiaus gautiejie kryžiai gydo stebuklingai. Meldžiame šiuos prisiųsti kuogreičiausiai. SESRYS BENEDIKTINKOS, 2824 Douphine st., New Orleans, La.

THE DIAMOND ELECTRIC CROSS CO.,
.06 MILWAUKEE AVE., Dep't 27; CHICAGO, ILL.

Dykai prisiusime kožnam ant pareikalavimo musu NAUJA lietuviszka katalioga, kuriame atrasite daug nauju armoniku, laikrodeliu, lenciugeliu ir visokiu kitu daigtu. Pasiskubinkite raszyti, nes szventes artinasi.
Adresuokite teip:
Kelpsch & Co. 74 Centre St., Chicago, Ill.
Succ. to Kelpsch, Norriko & Co.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.

Guodotinoms tautiszkoms ir bažnytinems Draugystems isdirbas: **Karunas, Amerikoniszkas Weliawas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Zenklelius, Kepures ir dei Marszalku paredus.**

Guodotiniems Kunigams isdirba: **Kapas, Arnotas, Dalmatikus, Albas, Stulas** ir wisus bažnytinius paredus. Visoki darbą atlieka artistiszkai in laika.

Noredamos guodotinos Dr-tes, arba guodotini Kunigai, kad Jusu darbas butu priderancziai atliktas ir tuom suszelpti sawo tautetę, paweskite ji tikrai lietuwaitiai,
T. ANDRUSZEWICZ & CO.
115 W. Division St., Chicago, Ill.

Negirdėtas daiktas.

Gražiausios su puikiausioms ant svieto kvietkoms gromatoms popieros, tinkanczios ant gromatu ne tik in Lietuva, bet ir visur, su visokiais gražiais apskaitymais kaipo tai: in tevelius, brolius seseris, kaimynus, draugus, pažystamus, vyru in paczia, vaikinu in mylima mergina, merginu in vaikina ir tt. Viso 8 gatunkai lietuviszku ir lenkiszku. Prie popieru duodasi gražus drukuoti kupertai. Tuzinas popieru su kopertais tik 25c. Kas prisius 35c gaus 12 popieru ir 20c verta altoreli. Už 1000 minetu popieru $8.00, už 500 $4.50, už 100 $1.10. Teipogi pas mane gausiti visokiu knygu, szkaplieriu, ražancziu po 5 ir 15 daliu, pavinczavoniu, su gražiais abrozeliais ir be abrozeliu, medaliku, prastu isz szilkiniu abrozeliu su lietuviszkoms ir lenkiszkoms maldelems nuo 75c iki $1.00 už 100 stukiu. Rožancziai ir szkaplieriai partraukti isz Lietuvos. Reikalauju agentu lietuviu ir lenku pardavineti visokius daigtus ir duodu gera uždarbi. Pas mane galite gauti visokiu daigtu. Noredami gauti atsakyma indekite už 2c. marke. Adresuokite:
(18—9) Mathews Žukaitis,
37 Franklin St., New Britain, Conn

Keletas zodziu in silpnus ir serganczius vyrus kurie reikalauja daktariszkos pagelbos.

Girdedamas diena nuo dienos jog daug lietuviu, kurie jieszkodami tikros daktariszkos pagelbos, tankiausiai patenka in rankas tokiu daktaru, kurie visai nieko nesizmanydami apie gydyma vyriszku ligu, netik ka nepadaro žmogui mažiausios naudos, bet dar begediszkai apipleszia, asz budamas specijalistu vyriszku ligu, pasiryžau praneszti lietuviam, idant žinotu kur tikrai gali rasti teisinga ir atsakanczia daktariszka pagelba reikale.

Nemislyk jog jusu liga yra neiszgydoma delto kad koki felczeriai ar studentai medikaliszkuose institutuose ar dispenserese negalejo jus iszgydyti. Nesiduok prigauti tokiem daktaram kurie žadedami gydyti dykai iki iszgyjimui arba iszgydyti užsenejusia liga už kokius penkius dolerius, pritraukia žmogu ir ne tik ka aplupa, bet dar labiau padidina liga ir apsunkina iszgydyma. Jokis geras ir atsakantis daktaras negydis dykai, bet duos tiktai roda.

Asz gydydamas ir tirinedamas vyriszkas ligas su virszum 20 metu ne tik ka ingavau atsakancziausia praktika, bet pasiseke man iszrasti, man vienam žinomas gyduoles, su kuriom asz iszgydžiau tukstanczius vyru, sugražinau jiem sveikata, tvirtuma ir vyriszkuma.

Mano ofisas yra inrengtas su virszum 20 metu, turiu naujausio iszradimo geriausius instrumentus del darymo egzaminu, elektriszkas gydymui maszinas, ir garsiausia ant svieto Roentgeno szviesos spinduliu maszina, su kuria galima matyti per visa žmogaus kuna ir tokiu budu atrandu užsisenejusias ir pasisle pusias ligas.

Asz gydau elektra ir gyduolem. Mano gydymas yra naujausias, geriausias, teisingiausias ir tikriausias. Kožnam duodu tiesdariszka užtikrinima iszgydymo. Mano prekes yra kožnam prieinamos ir kožnas gali but sveiku ir tvirtu vyru. Jokis daktaras ne susiligins su manim gydyme vyriszku ligu, nes asz savo gyduoles ir buda gydymo laikau paslaptyje.

Asz iszgydau visiszkai kraujo užnuodyjima, reumatizma, užsenejusias paslaptingas ligas ir ligas paeinanczias nuo žagimosi save ir iszdykumo. Jeigu turi gelyma kaulu, svaigima ir skaudejima galvos, skaudejima po krutine, sanariu, nugaros ir strenu, gelima ar nepaprasta plakima szirdies, užyma ausyse ir galvoje, drebejima ir vaikszcziojima kraujo, pamelinavusius paakius, puczkuczius (spuogus) ant veido ar kuno, geltonas plemas ar ronas ant bile kokios dalies kuno, puvima ar skaudejima gerkleje, užkietejima viduriu, bjaurius ir baisius sapnus, sunkuma ant koju, indubusias akis, jeigu iszeina sekla laike miego ar prie nusiszlapinimo, jeigu negali miegoti ar valgyti, jeigu esi nuolatai nuvarges ir pailstantis esi baugus, gedingas, nusiminęs, užsirupines ir nustojes vilties, jeigu lytiszkos dalys yra nusilpneje teip jog negali atlikti vyro prideryscziu ir neturi vaisiaus, jeigu esi užkresta kokia liga, tai ateik ar raszyk pas mane, o asz duosiu teisinga ir tikra roda dykai.

Asz iszgydžiau ligas kurios žmogu yra kankine per 15 metu ir daugiaus, ir kuriu kiti daktarai neinstengdami iszgydyti, pripažino neiszgydomom.

Asz iszgydau labai trumpame laike susiszlapinima lovoje bemiegant, kuris labai klapatina vyrus. Jeigu turi mineta klapata tai atsiszauk arba raszyk pas mane, o liksi iszgydytu ant visados.

Dr. B. M. Ross, 175 S. Clark St., kampo Monroe St., antro floro, Chicago, Ill. Ofisas atidarytas kasdiena nuo 9 iki 4. Panedelio, Seredos, Petnyczios ir Subatos vakarais nuo 7 iki 8:30. Nedeliojnuo 10 iki 1.

Dykai Dykai!

Kas prisiuns 25c. markemis gaustuzina popieru su konvertais ir dovanu lietuviszka dainu knygele naujai isz spaudos iszejuse verta 15c. Popieros su gražioms kvietkoms, paveikslais, pasveikinimais ir dainelemis, 6 tuzinai už $1 00 Agentai ant ju gerai pelno. Adresuok:
V. Ukman,
Box 14, Sta. W. Brooklyn, N. Y.

Raulai kur tu begi? Nuo pas Piatra Szlaki nes labai isztroszkes, o pas ji galima atsivedyti, nes jis turi puiku ir szalta bavarska alu, gardžia ruska ocziszczena arielka, cigarus net isz Havanos, o iszsigerus gauni žmogus puiku užkandi kiekviena diena, tai jau ilgiau su tamista kalbeti ne galiu. Lik sveikas turiu skubintis. Prie to jis turi puikia sale del veseliu ir mitingu ir paklauso kiekvieno, o ypacz už tlumocziu susikalbėti angliszkai. Ateikite pas mane, o asz jum patarnausiu už dyka visokiuose reikaluose ir provose. Atvažiave isz kitu miestu galite gauti pas mane geriausia nakvyne.

Petras Šlakis,
3321 Auburn ave., Chicago, Ill.
(Tarpe 33 ul. ir 33 pl.)
Telephonas Root 21.

F.P Bradchulis
Attorney and Counselor at Law.
Chamber of Commerce Bldg. Room 709.
S. E. Corner LaSalle & Washington sts.
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3642.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj. Weda prowas kaip ciwiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.

Res. 168 W. 18th Cor. Union St.
Telephone Canal 484.

D-ras A. M. Bacevicze,

Persikele isz Chicagos in Scranton, Pa. po nr,
421 Penn. ave., Scranton, Pa.

Gydo visokias ligas be skyriaus ir viska užlaiko tvirtoje paslaptyje. Už tai lietuviai, kurie tiktai reikalauja daktariszkos pagelbos, tegul kreipiasi pas savo tautos daktara, su kuriuom savo prigimtoje kalboje gali susineketi ir gauti visa roda.

Lietuviai, norintiejie gauti pagelba per gromatas, isz kitu miestu, tegul pilnai apraszo savo liga, o tada gaus pagelba.

Visiems Dykai!

Kiekvienam kurs prisiųs savo adresą ir už 2 centu marką, mes prisiųsime lietuvišką knygą pamokinančia kaip išsigydyti nuo nerviško ir vyriško nusilpnejimo, chroniškų ligų, galvos kvaitimo, skaudėjimo krutinės, strėnų, plaučių, širdies ir vidurių, reumatizmo, šalčio, kosulio, [illegible] dusulio, drebėjimo ir [illegible] rankų, kojų, šaltų kuno dalių, puolimo plaukų, smirdančio kvapo, pučkų karpų nusideginimo niežulio, kaip atsipratyti nuo gertyvės, rukymo ir tt. Musų naujas offisas [illegible] ant dailiausės miesto ulyčios. Atsilankykite ar [illegible] per laišką roda dykai. Adresuokite teip:
PEOPLES SPECIALTY HOUSE
Prof. Schallinger M. [illegible]
[illegible] S. Ashland Ave., CHICAGO, ILL.

AR GAVAI KATALIOGA?

Jame randasi apraszymai su paveikslais ir prekem, vyvairiu elektromagnetiszku gydancziu juostu, žiedu, padu, krutines ir plauczlu apsaugotoju; inhelatoriu, daktariszku bateriju, visokiu geriausiu gyduoliu, plauku ir usu augintoju; drukuojamu maszineliu, painu, monu ir sztuku; elektriszku žvakiu stovyluku su laikrodeliais ir tt. Kas prisius už 2c marke gaus szita katalioga dykai. Raszyk szendien.
JOHN'S SUPPLY HOUSE,
3215 S. Morgan St., Chicago, Ill.

X-SPINDULIU EGZAMINAS DYKAI!
X-Spinduliai vartojami del atradimo ligos

ATSISZAUKIT TUOJAUS, NES SZITA OFERTA NE ILGAI TESIS.
ISZPJAUK SZITA IR ATSINESZK SU SAVIM.

Svieto pagarsėję specijalistai STATE MEDICAL DISPENSARY'J išgydo visas vyrų ligas greičiau už kitus gydytojus šiaurvakaruose. Gydymas SILPNU VYRU yra jų SPECIJALIŠKUMAS, ir DISPENSARY turi daugiau naujausių aparatų ir instrumentų negu sudėjus visus kitus specijalistus šiaurvakaruose.

PREKES PRIEINAMIAUSIOS.

Vyrai su geliančiom ir silpnom nugarom, inkstais, skaudėjimais kiaušiuose, lytiškų nusilpnėjimų, skaudančiu nusišlapinimu, naktiniais nubėgimais, susitraukusiais arba neišlavintais organais, trotyjimas atminties, nerviškumas, skaudėjimai krutinėje, inkstų liga, plautis puslės, nusistojimas šlapume, kritulial prieš akis, negalėjimas atlikti savo priderysčių, skaudėjimas galvos, klapatyjantis paraudimas, priešmanavimas, silpnumas, melankolija, negeras kvapas, patrotyjimas apetito, puolimas plaukų, VISIŠKAI IŠGYDOMI.

Specijaliszkos ligos: Negamtiszki nubegimai, užnuodyjimas kraujo, Varicocele, visiszkai iszgydomi. Greicziausias iszgydymas del silpnu vyru.

Jauni vyrai nusilpninti per bjaurius paprocziius ir persidirbima, silpni ir nerviszki ISZGYDOMI PO TIKRA GVARANCIJA, ARBA PINIGAI SUGRAŽINTI.

GYDUOLES DYKAI IKI ISZGIJIMUI.

Offiso valandos: Nuo 10 ryto iki 4 po pietų, ir nuo 6 iki 7 vakaro. Nedelioms ir per šventes nuo 10 iki 12.

State Medical Dispensary,
PIETVAKARINIS KAMPAS STATE IR VAN BUREN UL.
Inejimas per 66 E. Van Buren St., Chicago, Ill.

Išsikirpk šitą, nes ne visados eis laikraštyje. Šitas yra geras dėl egzamino su X-Spinduliais.

SERGANTIEMS
Gvarantuojame pilna iszgydyma.

Pasekmingiausiai gydau visokias pasleptas ir pavitszines ligas, kaip antai ligas szirdies, plaucziu, inkstu, pilvo, galvos skaudejimus, silpna atminti, dvasiszka nusilpima, lytiszkas silpnybes, szleivuma, sutinima, vežį, blykszle pas moteris, kraujavima ir tt., nervu ligas, podagra, reumatizma dusinima, paralyžiu ir tt. Praszalinu gumba, gydau gimdymo ligas, visokius sutinimus etc. Nerviszkas ligas gydau su pagelba geriausiu elektriszku prietaisu.

Lytiszku daliu ligas
iszgydau per **keleta dienu**. kraujo užnuodyjimus, odos ligas, semens begima, žaizdas gerklej ir burnoj, nosyj, akyse ir ausyse, netekima vyriškumo, lycziu nusilpnejima ir tt. gydau kuopasekmingiausiai ir **gvarantuoju Pilna iszgydyma. Chroniszkos ligos yra mano specialiszkumu.** Gyvsidabrio-nevartoju. Nuddugnus iszegzaminavimas ligonio ir jo iszgydymas— tai yra mano prideryste.

DR. LANDES
Szpitolinis specialistas.
132 E. 24-ta ul., kampas Lexington ava., NEW YORK.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare, Nedelioms nuo 8 ryto iki 4 po pietu.

Negalinti asabiszkai atsilankyti, gali paraszyti laiszka; butinai reikalaujame paciento instfikejimo.

Szneku visokiose kalbose. Turiu praktika Lebanon Bellevue Post Graduate University Hospital. Direktorius. Medicinszko Instituto.

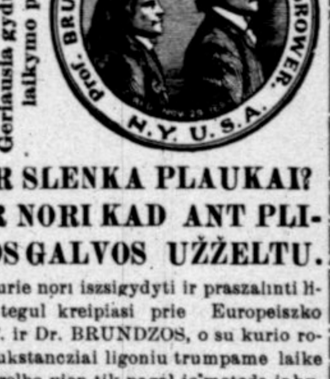

[Laboratory 313 Bedford Ave.] Geriausia gyduole ant užlaikymo plauku.

AR SLENKA PLAUKAI? AR NORI KAD ANT PLIKOS GALVOS UŽŽELTU.

Kurie nori iszsigydyti ir praszalinti ligas, tegul kreipiasi prie Europeiszko Prof. ir Dr. BRUNDZOS, o su kurio roda tukstancziai ligoniu trumpame laike pasigelbo vien tik pagal jo metoda ir hygeniszka užsilaikyma ir tt.

Klausenti rodos per gromatas adresuokite teip:
J. M. Brundza Co.
New York & Brooklyn, U. S. A.

Daugiau kaip 30 metus išmegintas!
Dr. RICHTERO wisam swietui žinomas
"ANKER" (Inkarinis) PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo, Neuralgijos, Sausgelos, Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku skaudejimu.
už 25c. ir 50c. pas wisus aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mechanics and Laborers' Protective Association.

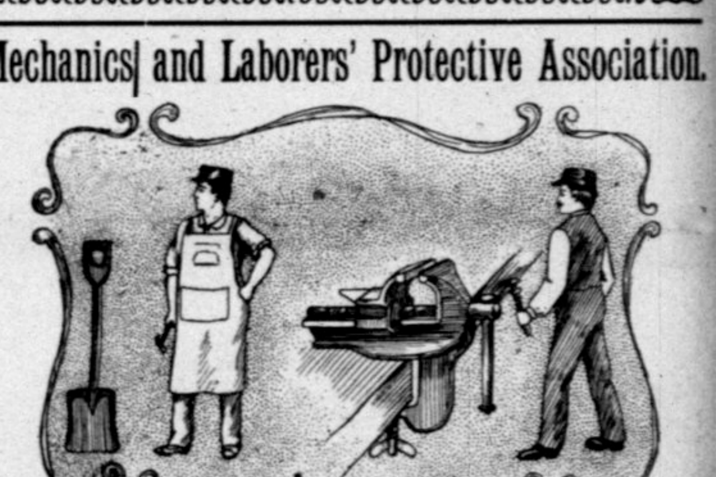

Sziaurvakarine kerte Clark i Madison St.
5 floras, Room 505, Atwood Building, Chicago, Ill.

Atkreipkit lietuviai meistrai ir darbininkai savo atyda ant szito paveikslo, kurs yra szaltiniu apgynimo darbininku, gyvenancziu Amerikoje, agulnei visu lietuviu, ir parodymas kaip mes turime suprasti buda ir apie augsztesnius reikalus, be kuriu mes negalime atsakancziai gyvent sziame krajuje. Tas yra gyvasis szaltinis augszcziaus pamineta draugyste, kuri yra inkorporuota pagal Illinojaus valstijos tiesas, su stock capitolu $100.000.00, kad galetu su tais reikalais užsiimti. Tai ir mes lietuviai neatsilikime užpakalyje kitu, stokim sykiu prie to ūmanymo. Jau keli szimtai lietuviu yra susipažine su ta draugyste ir yra užganedinti. Tai dabar draugyste pasistenge praneszti ir toliaus gyvenantiems Amerikoj lietuviams, kad galetu koresponduoti ir isz kitu miestu su ja korespondentai raszydami in draugyste turi indeti už 2c marke, o gausite pilna informacija lietuviszkoj kalboj; raszykite ant augszcziaus padeto adreso: Szi draugyste reikalauja lietuviszku agentu po visus lietuviais apgyventus miestus.
Su guodone,
Mechanics and Laborers' Protective Association.

Parankiausia Banka.
The Stock Yards Savings Bank
EXCHANGE BUILDING,
Union Stock Yards Chicago
KAPITOLAS ir SURPLUS $283.000.00.

VIRSZININKAI:
S. R. Flynn. Prezidentas. J. A. Spoor, Vice-Prezidentas. T. J. Fitzgerald, Kasieriaus Asil.

DIREKTORIAI:

P. A. Valentine, iš Armour & Co.	Louis F. Swift, iš Swift & Co.
Nelson Morris, iš Nelson Morris & Co.	James H. Ashby, iš U. S. Yard & Transit Co.
Jesse P. Lyman, iš Hammond Co.	Sam'l A. McClean Jr., iš Contin. Packing Co.
John A. Spoor, iš U. S. Yard & Transit Co.	Arthur G. Leonard, iš U. S. Yard & Transit Co.
Frederick S. Winston, Attorney.	Levi B. Doud, iš Doud & Keefer.

S. R. Flynn, iš National Live Stock Bank.

Šita banka priima ant užkavojimo pinigus nuo $1.00 iki didžiausiai sumai ir už sudėtus pinigus moka 3 procenta. Čia visi Stock Yardų darbininkai gali pasidėti savo pinigus tuojaus, kaip tik gauna algas, ir už padėtus gaus 3 procentą.

LIETUWIU DAKTARAS
MARJA DOWIATT.
Kauno gub. Szauliu pawieto.
723 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 12tos ryto.
Telefonas: Canal 78.
Telefonu galima isz kiekwienos aptiekos.

Europos Lietuviszki Laikraszcziai.

"Varpas" literaturos, mokslo ir politikos menesinis laikrasztis. Preke $1.25

"Ukininkas" užsiimantis reikalais ukininku ir paduodantis visokias kitas svarbias žinias ir pamokinimus. Iszeina kožna menesį. Preke..........75c.

"Naujienos" talpinanczios pasakas isz žmonių gyvianimo ir kitokias svarbias žinias. Preke..........75c.

Visi tris virszminėti laikrasczlai iszeina formoje knygeliu, iszleidžiami Tilžeje, Prusuose. Norinti juos gauti kreipkites prie agento. Adresas:
M. J. Damijonaitis,
3138 Lowe Ave. Chicago, Ill.

Antanas Petkus,
136 W. 18-th kerte String St., Chicago, Ill.
Pirmos Kliasos Saliunas.
Užlaiko geriausius gerymus, kvepenczius cigarus. „Free Lunch" visada ant stalo. Turi didele sale mitingams, baliams ir veseilioms. Užkviecziа visus atsilankyti. (21—8)

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted St.
Suima puikias Fotografijas; už tuzinų tikrai
$2.00
Ant wesellio ir kitokiu reikalu suima fotografijas kuopuikiausiai.